АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭРТЭ—ҮНДЭР БҮТЭЭСЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...эгзминай 1921 оной ...бриин 21-һээ гарана | № 89 (16312) | 1983 оной апрелиин 16, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

Р. АБИДУЕВАЙ зураг.

(К)ОММУНИЗМЫН (Б)ОДОТО ЭХИН

...үдэр коммунис ажалай һайндэр, Агууехэ В. И. ...най түрэһөөр 113 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан ...унис субботник үнгэргэхэ гэһэн үүсхэл Москвагай ...предприятинууд гаргаһан байгаа. Энэ алдарта ёһо ...лыень бүхы совет араднай эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, ...хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлгэдэ ху... оруулхаар үргэн бэлэдхэл ябуулаа. Манай рес... ...ада энэ үүсхэлые нэн түрүүн Ажалай Улаан Ту... ...денто авиационно заводой, Буряадай мебель хэдэг, болбосоруулдаг комбинадай, М. И. Калининай нэ... ...локомотивна депогой, «Улан-Удэтрансстрой» трес... ...барилга-хабсаралтын 397-дохи поездын, Зүүн-Сиби... ...технологическа институдай коллективүүд дэмжээд, ...дэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха, алмагдаһан эл... ...сэөөр, түлишөөр, эд хэрэгсэлнүүдээр түсэбһөө га... ...рхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха ...уряатайгаар бүхы ажалшадта хандаа һэн. Район, ...гүн бүхэндэ субботнигто бэлэдхэл эмхидхэхэ шта... байгуулагдажа, мүнөөдэрэй ажалай хэмжээ тодор... ...он байна.

...ал-Амарай түмэр замай барилгашад баатарлиг ...араа агууехэ багшынгаа дурасхаалые ёһолон тэм... ...эз, алдар нэрэнь, арюун һайхан хэрэгынь мүнөө... ...ай зам зааһаар гээд гэршэлхээр бэлэн байһанаа ...лээ. Байгша оной «улаан субботодо» Хойто-Байгалай ...жан ажалшад—барилгашад, тоннельшэд, түмэр ...бэшэд, малшад, загаһашад, ангуушад болон бу... ...баадажа, 360 мянган түхэригэй ажал хүдэлмэри ...ээ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада 110 мянган ...т оруулха гээд районой штабһаа мэдээсэнэ.

...бэе 60 жэлэй саанахана манай Буряад орондо элек... ...эшэ хүсэн тухай мини лэ үльгэр домог хэлсэдэг ...һаа, мүнөөдэр Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдо... ...жээнэй барилга дээрэ коммунис, үндэр бүтээсэтэ ...хүдэлмэри бусалхань. Энэ ээлжээнэй ашаглалгада ...эз, хүнэй ухаан бодолоор, габшагай ажалаар яла... ...гдаһан «наранай» туяа манай республикада улам ...болохо, арадаймнай ажахыда бүришье ехэ хүсэ ...нэмэхэл. Буряад ороной хүдэлмэришэн анги ком... ажалай жэшээ харуулхаар зэһэнхэй. Ганса Улаан... ...предприятинууд энэ үдэр 2 миллион гаран түхэри... ...ции гаргаха, 180 гаран мянган түхэриг салин ...табан жэлэй жасада оруулха гээд багсаагдана.

...жэлэйнгээ ойн баярта эдэбхитэйгээр бэлэдхэ... ...лаа республикамнай мүнөөдэр барилгын үргэн ...болонхой. Буряад орондомнай эгээ ехэ хэмжээ... ...рилга эрхилдэг «Главбурятстрой» управлениин... ...а нэгэ үдэрэй, коммунис ажалай һайндэрэй тур... ...15,6 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хү... ...бүтээхэ. Илангаяа республикын ойн баярай һайн... ...отоо ашаглалгада тушаагдаха барилганууд дээ... ...ан-Үдын аэровокзалай, Борсоевой нэрэмжэтэ үйл... ...худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай болон ба... бусад талмайнууд дээрэ хүн зон олоороо хүдэлхэ.

...гээ багшынгаа түрэһэн ойдо зорюулагдаһан ажа... ...нээрые хүдөөгэй ажалшад мүн лэ эмхитэйгээр, бүтээсэтэйгээр үнгэргэдэг заншалтай. Үдэр бүри ...наран урин дулаанаар шарадаг боложо, үндэр ...гасын эхин үндэһэ табиха арга боломжонууд бү... ...н ашаглагдаха болоно бшуу. Газар таряалангай, ...шалангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэри мүнөө ...алайсатайгаар ябуулагдажа байнхай. Колхоз, сов... ...һаа, олонхи районуудһаа редакцидамнай орожо ...мэдээсэлнүүд дотор «таряалан, сабшалангаа уһал... ...гүүлгэ тарааха, техникээ заһабарилха» гэхэ мэ... ...шолуулашагүй зорилгонууд хараалагдана. Мүнөө ...а мүн лэ харюусалгатай хаһа оронхой. Газаа ду... ...байбашье, эртын хабар үсөөн бэшэ бэрхэшээлнүү... ...ёолдуулдаг гээшэ. Тэжээлэй хомор болоһон сагта ...лаа толгой тоондонь ондо оруулжа, ашаг шэ... ...оошолуулангүй, ойн баярай хүндэлэлдэ абаһан ...к уялгануудаа дүүргэхэ шухала.

...и ажахын ямаршье һалбарида, ямаршье кол... ...э хүдэлжэ байһан хүн бүхэн мүнөөдэр бүхы хүсэ ...д, бэлиг дүршэлөө нийтын хэрэгтэ зорюулжа, үрэ ...с хүдэлмэринь сэдьхэлдэнь баяр омогорхол ту...

...н дурбэн жэлэй саана, 1919 оной апрельдэ боло... ...рэһэн түрүүшын субботнигуудые Ильич «агууехэ коммунизмын бодото эхин гэжэ нэрлээд, тэ... ...жари ехэ удха шанартай һургаал, хэшээл аба... ...алһан юм. Энэ агууехэ үүсхэл жэлһээ жэлдэ ...эдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй субботнигто манай оро... ...миллион эрхэтэд хабаадажа, 180 миллион түхэ... ...ш жэлэймнай жасада оруулагдаһан юм. Буряад ...522 мянган ажалшад һайндэртэ хабаадажа, 966 ...түхэригөөр нийтэ баялигнай нэмээ һэн. Мүнөө ...ээ нөөсэ бури ехэ байхаар багсаагдана.

...и эгээл ехэ гидроэлектростанцинуудай нэгэн Братскын ГЭС-ые нэгэ үдэр бодхоохогүйш, зүгөөр ...субботнигой үдэр оруулагдаһан мүнгэн зөөри ...ан барилгада хүрэхөөр юм гээд экономистнууд ...байдаг. Һайн дураараа, түлбэригүйгөөр хэгдэ... ...лай үрэ бүхы совет обществымнай аша туһада ...эд бодоходоошье урматай: субботнигто олдоһон зөөри эмшэлэлгын түбүүдые, үхибүүдэй байшан... ...һургуулинуудые, эрдэмэй гуламтануудые бод... ...ашаглагдана. Эхэнүүдэй, үхибүүдэй, дайнай бо... ...ай ветерануудай ажабайдал һайжаруулгада суб... ...олдоһон зөөри бүхыдөө зорюулагдадаг байна.

...ье үйлэдбэри дээрэ бэшэ, харин олон мянгаад ...юто городуудаа, үйлсэ талмайнуудаа болбосон ...болгохын тула субботнигой үдэр эмхитэйгээр ...эз.

...эрэй субботник социалис мүрысөө саашадань ...ээ, ажалай бүтээсэ, хүдэлмэриин ашаг үрэ бо... ...эр эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шэнэ түлхисэ бо... ...эр бүхэндэ хараалһан түсэб даабаринуудые жэн... ...түүргэлтын жэшээ боложо үгэхэнь элитэ.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани боложо, КПСС-эй Центральна Комитедэй ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн 1-нэй Уряануудые батална.

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй комитедэй заседаниин Прагада болоһон тухай мэдээсэлые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро шагнаба. Ядерна дайе зайсуулан сараха, шахардуу байдалые һуларуулха, буу зэбсэгүүдые хуряалгын, Европо түбидэ аюулгүй байдал бэхижүүлгын ба харилсаа холбоо тогтоолгын асуудалнуудые шиидхэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн социалис оронуудай дурадхалнуудые, үүсхэлнүүдые саашадаашье бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэмжээнүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

Нүхэд Н. А. Тихоновэй, А. А. Громыкын Финляндиин правительственна делегацитай хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй, мүн нүхэр Г. В. Романов түрүүтэй СССР-эй правительственна делегациин Финляндиин хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро һайшааба. Хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай совет-финляндиин договорой баталагдаһаар 35 жэлэй ойе һайндэрлэлгэтэй дашарамдуулан, делегацинууд СССР-тэ ерэһэн, Финлянди ошоһон байгаа.

Совет сэрэгэй делегациин албанай хэрэгээр Германиин Демократическа Республикада ошоһон тухай нүхэр Д. Ф. Устиновай мэдээсэлые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро шагнаад, ГДР-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдые һайшааба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ гадаадын политическэ шэнжэтэй бусад зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро арадай ажахын хэдэ хэдэн асуудалнуудые хаража үзөө. Арадай хэрэглэмжын зарим эд бараанай гүрэнэй рознична үнэ сэнгүүдые хямдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурадхалнууд һайшаагдаба. Тусхайлбал, эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй үбэлэй зарим түхэлэй пальтонуудай, ангай арһан захануудай, нооһон пулаадуудай болон бусад зарим эд бараанай үнэ сэнгүүд хямдаруулагдана. Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, худалдаа наймаанда ороһон эд бараанай ямар шанартай байһан тухай ажалшадай һанал бодолые, мүн сезоной худалдаа наймаае һайнаар эмхидхэлгые дары хараада абаха шухала гэһэн эрилтэ хүнгэн промышленностиин ба худалдаа наймаанай предприятинуудай, эмхинүүдэй урда табигдаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан илалтада зорюулагдаһан Мемориальна комплексые Москвада байгуулгада ажалша коллективүүд болон эрхэтэдэй хабаадалсалгын элдэб түхэл шэнжэнүүдые хүгжөөхэ талаар КПСС-эй Московско городской комитедэй дурадхалые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро дэмжэһэн байна.

РЕСПУБЛИКЫН АЖАЛША КОЛЛЕКТИВҮҮД СССР-эй ШЭНЭ ХУУЛИИН ПРОЕКТЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭ

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Шубуу үүсэлдэг манай цехтэ гол түлэб залуушуул хүдэлдэг юм. Тиимэһээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. «Ажалша коллективүүд ба предприятинуудые, эмхи зургаануудые, организацинуудые залан хүтэлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» СССР-эй Хуулиин проектые хэблэлэй хуудаһануудта уншаһанай удаа нилээд бодомжолхоор байна. Энэ проектын 17-дохи статьяе онсо анхармаар. Юуб гэхэлэ, **коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрине эмхидхэлгэдэ ажалша коллективүүдэй эрхэ түлөөлэлгэ тухай тэндэ хэлэгдэнэ бшуу.**

Би өөрөө арбан жэлэй туршада комбинадайнгаа комсомолой гэгээрэлэй һургуулиие хүтэлбэрилнэб. «Залуушуул ба үзэл сурталай талаар тэмсэл» гэһэн курс мүнөө шудалжа байнхайбди. Шагнагшаднай рефератуудые, элидхэлнүүдые бэлдэжэ, олоной анхаралда уншадаг. Залуу хүдэлмэришэдэй эдэбхитэй хараа шэглэл баримталан ажабайдалаа, ажалаа зохёоходонь энэнь туһатай бшуу. Өөрынгөө цехтэ пропагандистын үүргэ дүүргэдэгби.

Ажалша коллективүүдтэ нийтын байдалай социалис ёһо гуримууд сахигдажа, арадай зөөри үбэршэлхэ ябадал үзэгдэхэ ёһогүй. Энэ талаар ойлгуулалмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдадаг. Залуу коммунист, хүдэлмэришэн Р. Н. Монхорова, түрүүшүүлэй зэргэдэ саг үргэлжэ ябадаг Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. А. Чужакина болон бусадшье хүмүүжүүлгын ажалые эдэбхитэйгээр ябуулдаг.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарһаа ажалай дүнгүүд сэхэ дулдыдана. Тайлбарилбал, манай цех байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоо урид, мартын 26-да дүүргээ юм. Дүн хамта 233 тонно шубуунай мяха болбосоруулха түсэбтэй һаа, энээнээ 134,3 процентээр бэелүүлээбди. Саашадаашье урагшатайгаар хүдэлхын тула коллективэйнгээ хүмүүжүүлгын үүргые дээшэлүүлхэ зэргэтэйбди. Парти, правительствын шиидхэбэринүүдтэ түшэглэн, энэ хүдэлмэреэ ябуулхадаа, ажалай ветерануудые, һурган хүмүүжүүлэгшэдые залуушуулда баян дүй дүршэлөө дамжуулхыень уряалха байнабди.

А. СКРИЦКАЯ,
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай цехэй начальник.

ҮҮРГЫЕНЬ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЭ

Ажалша коллективүүд ба предприятинуудые, эмхи зургаануудые, организацинуудые залан хүтэлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай СССР-эй Хуулиин проект олониитын зүбшэн хэлсэхээр саг соогоо дурадхагдаба гэжэ сэдьхэлээ ханангяар хэлэхэ байнаб. Үнэхөөрөөшье, ажалша коллективүүд хэды ехэ, шухала асуудалнуудые шиидхэдэг гээшэб? Түбхын түрүүн үйлэдбэриин бүхы асуудалнууд, тэрэ тоодо ажалай журам, дутуу дундануудаа усадхаха гэхэ мэтэ олон асуудалнууд коллективэй хүсөөр шиидхэгдэнэшье, шиидхэгдэхэшье ёһотой. «Предприятиин, эмхи зургаанай болон организациин ажалша коллективэй суглаанууд (конференцинүүд), мүн цехүүдтэ, таһагуудта, бусад һалбаринуудта, бригаданууд ба звенонуудта үнгэргэгдэжэ болохо» гэжэ тус Хуулиин проектын 20-дохи статья дотор хэлэгдэнэ. Энэ статья намда ехэ һайшаагдаба. Юундэб гэхэдэ, би Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хони үсхэбэрилдэг эгээн томо бригадада арба гаран жэлдэ ажаллажа ябанаб. Һүүлэй табан жэлэй туршада 100 эхэ хониин бүриһөө 100-һаа доошо бэшэ хурьга абаагүйб. Бригададамнай зуутанай тоо жэл бүри олошоржол байдаг. Гэхэтэй хамта, колхозой үйлэдбэридэ элдэб шалтаг урдаа барьяад, өөрынгөө хубитые оруулха дурагүй, бригада соо хааяахан ажал хэһэншүү болоод ябадаг хүнүүд үшөөл дайралдана. Минии һанахада, бригадынгаа хамтын суглаан дээрэ иимэ хүнүүдэй журам шангаар зүбшэн хэлсэжэ, тэдэндэ ажал хүүлэхэ арга олохо, үгышье һаа, бусад хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Ушар иимэһээ тус Хуулиин проектын 18-дахи статьядахи «...журам эбдэһэнэйнь түлөө бригадын гэшүүдые харюусалгада хабаадуулха асуудалнуудые, шиидхэлгэдэ сэхэ гү, али бригадын соведээр дамжуулан хабаададаг» гэһэнэй удаа **«бригадын коллективэй шиидхэбэриин ёһоор захиргаанай органууд иимэ хүнүүд тушаа зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой»** гэһэн үгэнүүдые оруулха шухала гэжэ һанагдана. Тиигэжэ ажалай журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэдэмнай, ажалша багашье, ехэшье коллективүүдэй үүргэ улам дээшэлхэ байна бшуу.

Р. СОДБОЕВА,
Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, районно Соведэй депутат.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

УРАН ЗУРААШАД—СИБИРЬТЭ

КРАСНОЯРСК. (ТАСС). Сибириие үндэр соёл болбосоролтой хизаар нютаг болгохын түлөө хүдэлөөндэ ехэ хубитаа оруулха гээшэ граждан уялгамнай болоно гэжэ совет уран зурагай интеллигенци тоолоно гээд РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин Красноярскда болоһон пленумдэ хабаадагшад мэдүүлээ.

Россиин уран зураашад Сибириие шэнэдхэн хубилгажа, болбосон түхэлтэй, үзэсхэлэн һайхан болгожо байһан хүнүүдэй ажалай баатаршалгые зураглан харуулха, тэдэнэй оюун ухаан бодолой эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангаха, энэ хизаар нютагта ажабайдалай удха түгэлдэр оршон байдал тогтоохо уялгатай гэжэ Россиин Федерациин Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ С. Ткачевой элидхэл дотор, хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэнэ.

Залуу уран зураашадые һурган хүмүүжүүлхэ, мэргэжэл шадабарииень дээшэлүүлхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Ороной зүүн районуудта уран зураашад-монументалистнууд, скульпторнууд тон үсөөн байна. Үйлэдбэриин-техническэ зохихо баазын үгы байһан дээрэһээ гол түлэб искусствын эдэ зүйлнүүдэй хүгжэлтэ һаатуулагдана.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ соёл болбосоролые хүгжөөхын тула СССР-эй ба РСФСР-эй Соёлой министерствэнүүд, Уран зураашадай холбоонууд, Уран зурагай академинууд, нютагай партийна ба совет зургаанууд хүсэлэл оролдолгонуудаа элсүүлэн хабаадуулха ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Имагтал тиигээд байбал, эдэ асуудалнууд комплекснээр, гүрэн түрын ёһоор шиидхэгдэхэ ёһотой.

КОМПОЗИТОРАЙ БАЯРТА ОЙ

СССР-эй арадай артист, Социалис Ажалай Герой Ниязи гэгшын искусство манай орон дотор, мүн хилын саана үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Азербайджанай элитэ ехэ композитор болон дирижерой түрэһөөр 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай үдэшэ апрелиин 14-дэ Москвада, Союзуудай байшангай Колонно зал соо болобо.

Нүхэд Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, соёлой элитэ ехэ ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд энээндэ хабаадаһан байгаа.

Уран бэлигтэ патриодой 50 жэлэй зохёохы ажал ябуулгын зам Азербайджанай социалис соёлой хүгжэлгэтэй нягта холбоотой юм гэжэ СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Хренников, Азербайджанай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ф. Ахмедов, ороной хүгжэмэй олониитын түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Ниязи хадаа манай үеын хүнүүдтэ зорюулагдаһан гүнзэгы удхатай, уран хурса зохёолнуудай автор болоно. Орон доторхи эгээл үнинэй уран һайханай коллективүүдэй нэгые — Азербайджанай У. Гаджибековэй нэрэмжэтэ симфоническа оркестрые олон жэлэй хугасаа соо хүтэлбэрилхэдээ, тэрэ ажалшадые гоё һайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлхэ, совет хүгжэмэй эрхим зохёолнуудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Саашадаашье совет искусствада, түрэл арадтаа алба хэхэб гэжэ түрэһэн үдэрөө тэмдэглэжэ байгша үгэ хэлэхэдээ найдуулаа.

Энэ үдэшэ Ниязиин зохёолнуудһаа бүридүүлэгдэһэн концертээр дүүрэбэ.

(ТАСС).

ЗОРИЛГОНУУД ТОДОРОО

Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэд бүхы совет хүнүүдтэй сүг апрелиин 16-да коммунис субботнигто гаража, габшагай шангаар хүдэлхэ гэжэ шиидэнхэй. Предприятиин олон тоото хүдэлмэришэдэй 769 хүн гаргадаг лэ продукцияа үйлэдбэрилхэ, бэшэниинь предприятияа мүнөө үе сагай үйлэдбэриин эрилтэнүүдтэ харюусама болгохо, мүн заводойнгоо хашаа соогуурхиие, посёлогойнгоо үйлсэ, талмайнуудые сэбэрлэхэ, болбосон түхэлтэй болгохо байна.

Тэрэ үдэр 90 кубометр модон таирагдаха, сонхын шэл багсалха 300 хайрсаг хэгдэхэ, 60 контейнер заһабарилагдахаар хараалагдана. Тиигэжэ арбан нэгэдэхи түсэбтэ табан жэлэй жасада 4,5 мянган түхэриг мүнгэн оруулагдаха юм.

Ц. ДАЛАЕВ.

НЭГЭН ҺАНАЛТАЙГААР

Бэшүүрэй районой «Рассвет» колхозой гэшүүд апрелиин 16-да эрхим һайнаар хүдэлжэ, үндэр бүтээсэ түйлахын түлөө оролдохоор хараална. Коммунис субботнигой үдэр 20 центнер һүн һаагдаха, 5 центнер мяхан үйлэдбэрилэгдэхэ, поли дээрэһээ 500 центнер һолоомо сутлуулха, 40 гектар сабшалан, 30 гектар поли сэбэрлэгдэхэ, 20 кубометр модон, 1320 һургаар бэлдэгдэжэ шэрэгдэхэ юм. Малшад бууса хорёогоо арилгаха, сэбэрлэхэ түсэбтэй.

Энэ үдэр колхозой 520 хүн субботнигто хабаадажа, табан жэлэй жасада 4620 түхэриг мүнгэ оруулха юм.

В. БОРИСОВ.

ҮНДЭР БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР

Захааминай районой Санагын совхозой хүдэлмэрилэгшэд агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 113 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан коммунис субботнигые үндэр бүтээсэтэйгээр үнгэргэхые оролдоно. Һаяхан тус ажахын коммунис субботник үнгэргэхэ талаар штабай начальник, парткомой секретарь В. Ф. Бандеевтэй уулзажа, апрелиин 16-да ямар ажалай хэгдэхэ байһааринь һонирхоо һэмди.

— Манай ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ үдэр Ута-Нюрган, Нарин гэжэ газарнуудта 7 километр утатай посхоод бариха, 5 мянган һургааг бэлдэжэ шэрэхэ, 40 кубометр модо отолхо, нуга сабшалан дээрэ 40 тонно наг шэбхэ шэрэхэ, малшадай зуһалангай долоон гэр заһабарилха юм. «Улаан субботын» үдэр бүхыдөө 409 хүн ажаллахаар гаража, арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада 800 түхэриг мүнгэ оруулхаар хараална, — гэжэ тэрэ бидэндэ хэлээ.

Ш. БАКШЕЕВ,
манай корр.

ОЛООРОО ХАБААДАХА

«Георгиевский» совхозойхид апрелиин 16-най үдэрые ёһотойл ажалай һайндэр болгохо гэжэ шиидэнхэй. Эдэнэр коммунис субботнигто 8 мянган һургааг бэлдэхэ, 200 гектар сабшалан сэбэрлэхэ, бүлүүр станцинуудаар 25 гектар газар уһалха юм.

Бүхыдөө энэ үдэр субботнигто 480 хүн хабаадаха. Эдэнэй хажуугаар районогой, районогой, нютагай дунда һургуулиин, уһалууриин системэнүүдэй управлениин, «Бурводстрой» трестын ПМК-гай хүдэлмэрилэгшэд эндэ ерэжэ, хамһалсаха байна.

«Улаан субботын» үдэр эдэнэр дүн хамта 3200 түхэриг мүнгэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулхаар түсэблэнэ.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

Хори.

АГУУЕХЭ АЖАБАЙДАЛАЙ ХУУДАҺАНУУД

В. И. Ленинэй түрэһөөр 113 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүлэг материалнуудые «Плакат» хэблэл барлажа гаргаба.

«Владимир Ильич Ленин» гэһэн согсолборинууд тэдэнэй дунда ороно. Данса баримтанууд, фото-зурагууд, картинанууд ба зурагуудай буулгабаринууд вождиин ажабайдал, ажал ябуулга тухай хөөрэнэ. Плакат бүхэн Коммунис парти болон Совет гүрэнэй үндэһэ һуурииие табигшын ажабайдалай тодорхой үе сагта зорюулагданхай. Арбан хоёрдохи, түгэсхэхы плакадынь «Ленинизм илан мандана» гэһэн темэдэ зорюулагданхай.

«В. И. Ленин Польшодо»—гэһэн открытканууд вождиин ба бүхы партиин ажабайдалай, ажал ябуулгын шухалын шухала үе сагуудай нэгэн тухай (1912—1914 онууд) хөөрэнэ. Эдэ жэлнүүдтэ хархис хүсэнүүдэй хашалта харшалалтануудые зайсуулан дабажа, РСДРП бэхижэжэ, олоной хабаадалгатай, бата нэгэдэлтэй болоһон байгаа. Тэрэ хүдэлмэришэн ангииие хаанта засагта эсэргүү шиидхэхы шанга байлдаануудта найдамтайгаар хүтэлөө һэн.

«Ленин Кремльдэ» гэһэн хэмжээгээрээ багахан ном мүн лэ хэблэгдэн гараа. Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн энэ ном Кремль соохи Лениндэ хабаатай газарнууд тухай хөөрэнэ. Уншагшад Владимир Ильичэй кабинедтэй, квартиратай танилсаха, Совнаркомой заседаниин, партиин съезднүүдэй, конференциин, ЦК-гай Пленумүүдэй, Коммунис партинуудай уласхоорондын хуралдаануудай болодог байһан залнуудые хараха байна.

(ТАСС).

Редактор ГАРМА...

(Ш)АГНАЛ

...кын промышлен... ...приятинуудта удаан ...аша үрэтэйгөөр ...йнгаа түлөө, ту... 50 наһа гүйсэһэн ушараар «Татарский ключ» гэжэ карьерэй управлениин главна инженер Юрий Петрович **Архипов** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

ГАБШАГАЙ АЖАЛ, ЭРДЭМ БЭЛИГЭЭ—ЭХЭ ОРОНДОО

Ажалай залуу түрүүшүүлэй республиканска слёт Улаан-Үдэдэ болобо гэhэн мэдээсэл манай газетэдэ толилогдоо hэн.

Мүнөө уншагшадайнгаа анхаралда тэндэhээ хэгдэhэн тоосоо толилнобди. ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Р. Бартунаев «Республикын ойн баярта— залуушуулай габшагай ажал» гэhэн элидхэл хээ.

— «Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ — залуушуулай габшагай ажал, эрдэм бэлиг ба зохёохы хэрэг» гэhэн уряа доро республикын 100 мянга гаран хүбүүд, басагад нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байнхай, — гээд Л. Р. Бартунаев элидхэлээ эхилбэ.

Комсомол-залуушуулай 500 шахуу коллектив, 12 мянга гаран хүбүүд, басагад арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргээ. Тобшолон хэлэхэдэ, түрүү комсомол болон залуушуул хэжэ байhан ажалдаа эдэбхитэйгээр, зохёохы ёhoop хандажа, үүсхэл бадаргадаг, жэшээ харуулан хүдэлдэг юм. Тусхайлхада, нарин сэмбын комбинадай Л. Аберовагай хүтэлбэрилдэг ноохо илгагшадай бригада табан жэлэй хоёр жэл арба hарын даабарии Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баяр болотор дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гаргаа hэн. Тэрэнииень комбинадай ажалша олохон коллективүүд дэмжэhэн байна. Тиихэдэ «Зырянский» совхозой Ангирай фермын комсомол-залуушуулай коллективэй hаалишад ССР Союзай байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярай урдахана үбэлжэлгые эмхитэйгээр, hү hаалияа доошолуулангүйгөөр үнгэргэе гэhэн уряатайгаар республикынгаа бүхы залуу малшадта хандаа hэн.

Мүнөө Буряад оронноймнай колхоз, совхозуудта 27 мянга гаран хүбүүд, басагад хүдэлнэ гэжэ элидхэлшэ мэдээсэбэ. Комсомол-залуушуулай 248 коллектив мал ажал дээрэ хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэр ВЛКСМ-эй обкомой тогтооhон Социалис Ажалай Геройнууд Н. Л. Тадвашкинагай, Г. Л. Рабдаевай нэрэмжэтэ дамжуулгын шангай түлөө социалис мүрысөөндэ хабаадана.

Саашань тэрэ бригадаараа нэгэ нарядаар хүдэлхэ асуудал дээрэ тогтобо. Тиихэдээ республикын предприятинуудта, колхоз, совхозуудта ажалай түрүү шэнэ арга үйлэдбэридэ бирагүйгөөр нэбтэрүүлэгдэнэ гэжэ мэдэрбэ.

Мүнөө манай зарим түрүүшүүл ажалай шэнэ аргаар хүдэлдэг болонхой. Тэдэнэй тоодо нарин сэмбын комбинадые дурдалтай. Тус предприятиинхид энэ жэлэй дүүрэтэр бригадаараа нэгэ нарядаар хүдэлхэ гуримда орохо юм. Шухала хэрэгэй үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ байhан ушар комбинадай партийна организациин хүтэлбэриин, предприятиин инженернэ албанай эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдагые гэршэлнэ. Тиихэдэ нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитет мүн лэ энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулаа гээд онсолоолтой. Текстильщигүүдэй комсомол-залуушуулай 32 бригада аха нүхэдэйнгөө жэшээгээр ажалай гуримда орожо байнхай.

Элидхэлшэ ажалай шэнэ эмхидхэлээр хүдэлжэ байhан А. Милованцевай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай комплексно бригада (ЛВРЗ) тухай онсолон тогтобо. Тус коллектив 1981 оной январь hарада заво- [illegible]

дэнэр түрүүндээ электрогагнууршанай ерэхые хүлеэдэг hаа, мүнөө иимэ хүдэлмэри бултадаа хэжэ шададаг болонхой. Тиихэдэ түрүү онол аргануудые дары ажал хэрэгтээ хэрэглэжэ хүдэлдэг байна. Тобшолон хэлэбэл, бригадын түйлаhан амжалтанууд гэшүүн бүхэнэйнь эбтэй зэтэй, ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг байhанhaa эхи абана гээд тэмдэглэлтэй.

Саашадаа элидхэлшэ республикын хүдөө ажахыда бригадаараа нэгэ нарядаар хүдэлдэг комсомол-залуушуулай коллективүүд угаа үсөөн гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, ВЛКСМ-эй райкомууд шэнэ гуримаар ажалладаг залуушуулай бригадануудые эмхидхэхэ, байгуулха асуудалда анхаралаа ехээр хандуулха ёhотой гэhэн тобшолол хэбэ.

Хүдөө ажахые залуу кадрнуудаар хангаха хэрэг эмхидхэхэ, бэелүүлхэ хүдэлмэри ВЛКСМ-эй райкомууд саг үргэлжэ эрхилжэ байдаг гээшэ. Тиимэhээ энээн тушаа элидхэл дотор мүн лэ хэлэгдээ.

1982 ондо дунда hургуулинуудые дүүргээд, түрэл нютагтаа мянгаад залуушуул үлөө hэн. Тэдэнэй дунда габшагай ажалаараа суурхагшадшье шалгаран гарана. Сэлэнгын районой Ноёхоной дунда hургуули дүүргэhэн Елена Цыренжапова Валентина Санжиева хоёрой хүтэлбэрилhэн комсомол-залуушуулай бригадын гэшүүд хонишоноор хүдэлжэ эхилhэн түрүүшынгээ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 100 гаран хурьга абажа шадаа. Энэ ушар хадаа тэдэнэй ехэ амжалта мүн.

Һүүлэй үедэ хүдөө ажахыда кадрнууд ехээр дутална. Ушарынь, хото хүдөө хоёрой ажаhуудалай илгаанууд энэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлhөөр. Жэшээнь, тосхон, hууринда ажаhууhан залуушуул сүлөө сагаа hонирхолтойгоор үнгэргэжэ шададаггүй байна. Зүгөөр иимэ эрхэ байдалай тогтоод байhанда зарим ажахынуудай комсомолшууд өөhэдөө гэмтэй гэжэ элидхэлшэ шүүмжэлбэ. Саашадаа тэрэ энэ талаар эдэбхитэй, түрүү комсомолой организацинуудай хүдэлмэри дээрэ тогтоо. Жэшээнь, Зэдын районой «Коммунизм» колхозой залуу үетэн ажахын правлениин хүүшан байшанииe спортивна зал болгохо гэhэн колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй дурадхалые дэмжэжэ, хэдэн субботник үнгэргэжэ, спортын байшантай болоо. Харин тиихэдэнь Захааминай районой Санагын совхоздо нээгдэhэн спортын зал хооhон зандаа байhаар.

Ажалайнгаа залуу халаан тухай бодомжолжо, ажалшадай ажаhуудалай асуудалнуудта анхаралаа хандуулжа байдаг коллективүүдтэ хүбүүд, басагад ажаллахаяа үлэдэг байна. Жэшээнь, хэдэн жэлэй урда тээ Захааминай районой Хамниин совхоздо кадрнууд ехэ дуталдадаг hэн. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада, нэн түрүүн хүдэлмэришэдэй ажаhууха гэрнүүдые, социальнo-соёлой объектнүүдые бариха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулhан байна. Эдэ бүгэдэндэ ажа- [illegible]

Мүн Л. Бартунаев элидхэлдэ комсомол-залуушуулай коллективүүдэй социалис мүрысөөн, ажалай болон нийтын журам сахиха тушаа асуудалнууд дээрэ тогтоhон байна.

Элидхэлэй hүүлээр эгээн түрүүлэн ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **М. Звездина** үгэ үгтэбэ.

Тэрэ районойгоо 6.5 мянган комсомолшуудай мүгсөөгөө элидхэлээ шадта халуун баяр хүргэжэ, ВЛКСМ-эй райкомой, комсомолой организацинуудай бэелүүлжэ байhан хүдэлмэри, залуу хүбүүд, басагадайнгаа түрүү ажал хэрэгүүд тухай хөөрөө.

Тус районой үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлэй слёт январь hарада үнгэргэдэжэ, СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүнгүүд сорсолгоhон, шалгарагшадые шагнаhан байна. Мүн тиихэдэ Тимлюйн асбоцементнэ заводой ВЛКСМ-эй XIX съездын нэрэмжэтэ С. Сүмкинай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада «Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ажалтануудаар угтая» гэhэн уряагаар ажалаа урилдаа үүсхээ [illegible] бригада тэрэнииень дэмжэhэн

байна. Мүнөө комсомол-залуушуулай 27 коллектив, 4,5 мянган комсомолшууд болон залуу үетэн энэ уриа доро хүдэлжэ байнхай.

1983 оной түрүүшын кварталай турша үүсхэл гаргагша С. Сүмкиний, В. П. Казицинагай ударидадаг электрогагнууршадай бригаданууд 110 гаран процент тээр дүүргээ. Наалишад Е. Игумнова, Т. Шевцова, Т. Алферова, механизаторнууд С. Жилин, А. Житихин, тракторист В. Томилов, түмэршэ дархан П. Аюшеев, повар Г. Ершова болон бусад түрүүшүүл мүрысөөнэй манлайда ябана.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол жэлэй тариалгын саг болзор соонь, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэг районой бүхы комсомол-залуушуулнаа мүн лэ дулдыдаха гэжэ [illegible] нуудта урданайхидал адли муугаар хандаhанhaa эдэ бүгэдэ үзэгдэнэ гэжэ тобшолбо.

ВЛКСМ-эй райкомой, комсомолой организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд олон гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэхэ зуураа, районой бүхы залуу үетэн республикынгаа 60 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байха гээд үгэеэ түгэсхэбэ.

Хурамхаанай районой Уланхаанай совхозой ахалагша хонишон, ВЛКСМ-эй XIX съездын делегат **Д. Дамбиновай** ендэр дээрэ гаража ерэхэдэ, слёдто хабаадагшад тэрэниие альга ташалгаар угтаба.

— Манай районой колхоз, совхозуудай ажалшад түрэл Буряадайнгаа ойн баярые угтахаяа байhан жэлэй түрүүшын кварталай тоосоогоор гүрэндэ hү, мяха худалдаха даабаринуудаа үлүүлэн дүүргээ. Мүн манай совхоз энэ саг соо hайн ажаллажа гараа гэжэ баяртайгаар элидхэхэ байнаб, — гээд тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. — Энэ амжалтада нютагаймнай комсомол болон залуушуулай хубита горитой байха.

Тус совхоздо комсомол-залуушуулай 5 коллектив бии. Тэдэнэр бултадаа үнгэрhэн жэлэй даабаринуудые гүйсэд дүүргэhэн байна.

Саашань түрүү хонишон өөhэдынгөө бригадын ажал хэрэгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. 5 жэлэй урда тээ байгуулагдаhан коллективэй гэшүүд өөhэдөө жэл бүри хонидтоо үбhэ бэлэдхэдэг байна. Үбhэ сабшаха газарынь тэдээндэ даалгагданхай. Хоёрдохёор, тэдэнэр үбhэеэ hайн шанартайгаар хуряажа абана. Гурбадахяар, үбhэ тэжээлдээ гамтайгаар эзэн ёhoop хандадаг болоо. Бригадын гэшүүд 1982 ондо 1200 центнер үбhэ бэлэдхэhэн байна. Энэнь тус коллективэй үбhэ хуряадаг газараа уhалдаг, тэндээ газар hайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри бэелүүлдэг байhанай үрэ дүн мүн. Жэшээнь, тэдэнэр үбhэ сабшадаг нугынгаа гол дээрэ 1981 ондо хаалта хэжэ, үбэлэй сагта тошо халяадаг болоо. Тиингэжэ 300 гектар сабшалангайнгаа талмай уhална.

Нёдондо жэлhээ хойшо нэгэ hараар урид түл абалгаяа үнгэргэдэг болообди гэжэ тү-

рүү хонишон мэдээсэбэ. Тэдэнэр иимэ дүй дүршэл хэрэглэнгүй бэшэ хүрэлгадаа томо болоно, төбийн таргалаар түшаад, нэмэлтэ ноохо абадаг болоhон байна. Тиихэдэ Д. Дамбиновай хүтэлбэрилдэг коллективтэ хүдэлэгшэд зүй намаргай үедэ хонидоо таргалуулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг гуримтай.

— Ажалай журам хадаа ажмалтын эхин гээд бидэнэр тоолодогбди. Тиимэhээл КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэжэ байнабди. Хэрбээ залуу хонишон бүхэн үнэн зүрхэнhөө оролдоhон хадаа, тиигэжэ [illegible] үрэ дүнгүүдые түйлаха шадаха. Республикынгаа 60 жэлые ажалай бэлэгүүдээр угтахын тула бидэнэр абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ урятайгаар хүдэлнэ [illegible] хандаhан, — гээд тэрэ мэдүүлбэ.

Мүнөө залуу малшанай дааха байhан 100 эхэ хонин бүриhөө 105 хурьган абтанхай. Түл абалгын үшөө дүүрээдүй. Энэ бригадынхид 100 эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга абажа, тэдэнэй гарза хоролтоо ороулангүй тэнжүүлхэ гэhэн уялгаа гүйсэд бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотой.

— Бидэнэй ажал хэрэгүүдтэ аха нүхэдэйнгөө дүршэл шадабари эхэ туhа хүргэнэ гэжэ хэлэхэ байнаб. Юуб гэбэл, нёдондо республикын мэдээжэ, суута хонишодой нэгэн — Д. Б. Сундуевта ошожо, ажал хэрэгүүдэрнь hонирхоhон, дүй дүршэлтэйнь танилсаhан байнаб. Тиигэжэл би манай нютагай эрхэ байдалда Дашанима Буодиевич шэнги амжалта түйламаар байна гэжэ ойлгооб. Түрүү аха нүхэдhөө жэшээ абан, бүри hайнаар ажаллаха гээшэ манай уялга, — гээд Д. Дамбинов үгэеэ түгэсхэбэ.

«Жилгражданстрой» трестын нэгэдэхи СМУ-гай штукатур-шэрдэгшэ, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат **Е. Ваулина** ендэр дээрэ гараба.

Нёдондо нэгэдэхи СМУ-гай коллектив тэдээндэ үгтэhэн даабари гүйсэд бэелүүлжэ шадаhан юм. А. П. Бородинай хүтэлбэрилhэн участок СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярта зорюулагдаhан мүрысөөндэ тус управлениин коллективүүдэй дунда шалгарhан байна. С. И. Шимолинагай ударидадаг комсомол-залуушуулай бригада трестын мэдээжэ коллективүүдэй нэгэн болоно. Тэрэ мүн лэ хоёр жэлэй урда тээ байгуулагдаhан. Зүгөөр мүнөө тус бригадада орёо ба шухала хүдэлмэринүүд даалгагдадаг болонхой. Тэдэнэр 1982 оной ажалай дүнгөөр Алас-Дурна зүгэй ба Забайкалиин районуудай барилгын министерствын комсомол-залуушуулай бригадануудай дунда эрхим гэжэ нэрлэгдээ.

Нэгэдэхи СМУ-гай комсомолой организациин гэшүүд хүдэлхэдөөшье абьяастай, сүлөө сагаа зохидоор үнгэргэжэшье шададаг. Залуу барилгашадай дунда гол мэргэжэлнүүдээр конкурс-харалга, спортивна мүрысөөнүүд, үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг юм. Тиихэдэ тэдэнэр мэргэжэл олгодог техническэ 3-дахи училищитай нүхэд ёhоной холбоо барисаа тогтоонхой. Хамтын суглаанууд, субботнигууд болон конкурснуудые үнгэргэдэг гэжэ тэмдэглэлтэй. С. И. Шимолинагай бригада училищиин штукатур-шэрдэгшэдэй мэргэжэл шудалжа байhан нэгэ бүлэгые шефтээ абанхай.

Саашань Е. Ваулина суг хүдэлдэг нүхэд тухайгаа хөөрэбэ. М. Н. Хлыстова бригадирынь юм. Тэрэ хорин гаран жэлэй туршада барилгашанаар хүдэлнэ. Коллективтэнь 20 хүн ажалладаг. Тэдэнэйнь 8-ниинь залуушуул. Басагад бултадаа ГПТУ-гай hүүлээр барилгашанаар хүдэлжэ эхилhэн намтартай.

— Ленинскэ комсомолой шангай лауреат болоhон ушарни суг хүдэлдэг нүхэдтэмни мүн лэ сэхэ хабаатай. Барилгашанай орёо мэргэжэлдэ дуратай болоhондомни Мария Николаевнагай габьяа ехэ байха, — гэжэ түрүү барилгашан мэдүүлhэн байна.

Материалнуудай дуталдаха ушар, тэдэнэй муу шанар барилга дээрэхи ажалай эрхэ байдалда, барилгын эмхинүүдэй ажалда ехэ hаад татадаг байна, гэжэ Е. Ваулина мэдүүлээ. Тиимэhээл барилгын материалнуудай ГОСТ-ын хэмжээндэ хэр харюусадаг байhые комсомолой организацинууд шалгажа байха ёhотой гэhэн дурадхал үгэ хэлэгшэ оруулба.

Мүнөө «Жилгражданстрой» трестын бүхы хүдэлмэришэд республикынгаа байгуулагдаhаар 60 жэлые ажалай бэлэгүүдээр угтахын тула ехэ хүсэл оролдолго гаргажа байнхай. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ М. Н. Хлыстовагай хүтэлбэрилдэг бригада ябалсана бшуу.

Локомотив-вагон заhабарилгын заводой аппаратна цехэй комсомол-залуушуулай коллективые хүтэлбэрилэгшэ **В. Чикишев** ингэжэ хэлээ:

— Мүнөө комсомол-залуушуулай 25 бригада бии. Минии ударидадаг коллектив 6 жэлэй урда тээ байгуулагдаhан юм. Тэрэнэй эхэнхи гэшүүдээр албанhaa ерэhэн хүбүүд абтаhан байна. Тэдэнэр бултадаа дүршэлтэй хүдэлмэришэд болонхой. Бригадамнай эдэ жэлнүүдэй хугасаада ехэ хубилаагүй. Энэ ушар ажалай урилдаанда хабаадахадамнай нүлөөлнэ бшуу. Хаража байхада, мүрысөөндэ оролсоhон бригадануудай ажалай бүтээсэ ургадаг байна. Мүн гаргаhан продукциинь шанар дээшэлнэ. Тиихэдэ эдэ бригадануудай гэшүүдэй ажалай журам хазагайруулха, нийтын гурим эбдэхэ ушарнууд үсөөн дайралдадаг болоно гээд тэмдэглэлтэй. Жэшээ болгон, бригадынгаа ажабайдал дээрэ тогтоhуу. Түрүүндээ коллективнай жэгдэ бэшээр хүдэлдэг байгаа. Тиимэhээ субботыншье үдэр ажаллаха сагууд гарадаг hэн. Ажалай журамшье эбдэхэ ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Мүнөө эдэ бүгэдэн тухай бидэнэр мартанхайбди. Тиигэжэл манай бригада ССР Союзай байгуулагдаhаар 60 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ заводойнгоо комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда эрхимлээ бшуу. Бидэнэр мүнөө ажалайнгаа эршэ hуладхангүй хүдэлхэ гэжэ оролдонобди. «Эхэ оронойнгоо ойн баярhaa республикынгаа ойн баяр хүрэтэр эршэ түгэсөөр хүдэлэе» гэhэн уряа доро ажаллажа байнхайбди. Манай бригада дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан юм. Тэрэнээ гүйсэд бэелүүлхэбди гэжэ слёдто хабаадагшадые найдуулха байнаб. Бидэнэр Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлдэ зорюулжа, комсомол-залуушуулай субботник майн 28-да үнгэргэхэ гэhэн үүсхэл завод соогоо бадаргаhан байнабди. Предприятиин комсомолой комитет тэрэниие мнай hайшаажа, заводоймнай комсомолой бүхы организацинуудаар дэмжэгдээ. Бидэнэй жэшээгээр коммунис субботник үнгэргыт гэhэн уряатайгаар республикынгаа залуу үетэндэ энэ ендэр дээрэhээ хандanаб.

Удаань Улаан-Үдын районой Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын hаалишан **Ж. Очирова** ендэр дээрэ гараба.

Тэрэ коллективэйнгээ ажал хэрэгүүд дээрэ тогтожо хөөрэhэн байна.

Тус ажахын hү hаалиин комплекс мүнөө үеын эрхэ байдалаар бүтээгдэhэн. Эндэ үнеэд уяулагдангүй байлгагдадаг, бүхы хүдэлмэринүүдынь техникын хүсөөр дүүргэгдэдэг.

— Коллективнай эбтэй эетэй юм. Үйлэдбэриимнай участок бүхэнииньбэе бэеhээ ехээр дулдыдадаг. Тиимэhээл нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр, нэгэ хүн шэнгеэр ажаллаха гээшэ угаа шухала болоно бшуу. Бидэнэр сүлөө сагаашье суг үнгэргэдэгбди. Энэ ушар ажалдамнай нүлөөтэй гэжэ бодогшоб. 1982 ондо үнеэн бүриhөө 2565 килограмм hү haажа, түсэбтэ даабарияа дүүргээбди. Үшөө бэелүүлэгдээгүй юумэн ехэ. Юуб гэхэдэ, манай комплексдо байлгагдаhан үнеэн бүриhөө жэлэй туршада 3000 килограмм hүн haагдадаг болохо ёhотой.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол жэлдэ тус комплексын коллектив үнеэн бүриhөө 2650 килограмм hү haaxa гэhэн уялга абанхай. Тэдэнэр үгэдөө хүрэхын тула бүхы тэжээлээ буйлуулжа үнеэдтээ үгэнэ. Мүн hаалишан, хүдэлмэришэн бүхэмнай республикынгаа ойн баярые амжалта ехэтэйгээр угтахын тула эрмэлзэн, оролдон хүдэлжэ байна гээд Ж. Очирова үгэеэ түгэсхөө.

Бэшүүрэй районой «Победа» колхозой комсомол-залуушуулай тракторно-тариян ажалай бригадые хүтэлбэрилэгшэ **В. Багуловта** үгэ үгтэбэ.

— Мүнөө хүдөө ажахын ажалшадай урда шухала, харюусалгатай хаhа хүрэжэ ерээд байна, — гэжэ тэрэ эхилбэ. — Үбэлжэлгын саг дүүрэхэ дүтэлөө. Мүн тарилга эхилхэ саг тулажа ерэнхэй. Манай бригада урда жэлнүүдэйхидэл адли энэ хаhа соо эмхитэйгээр, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахын тула бэлэдхэлэй горитой хүдэлмэри бэелүүлээ. Тракторнууд болон тарилга хэхэ бусад оньhон техникэмнай бэлэн. Бидэнэр нэгэ нарядаар хүдэлдэг гуримаа саашадань нарижуулан hайжаруулжа байнхайбди. Энэ жэлhээ эхилжэ, хүн бүхэнэй ажалда хабаадаhанайнь зэргээр, салин хүлhэеэ хубаадаг болообди.

Республикынгаа 60 жэлэй ойн баярые угтуулан, тус бригадын механизаторнууд байгша оной тарилгые саг болзор соонь, шанартайгаар үнгэргэе гэhэн үүсхэлтэйгээр районойнгоо залуушуулда хандаа. Тус коллектив нёдондо «Газар ажалай үндэр культурын бригада» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн алдартай. Тиимэhээ тэдэнэр нэрэдээ хүрэмөөр ажаллаха зорилго урдаа табинхай юм.

Үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ hургуулиин үхибүүдые үшөө 7—8-дахи классhaa механизаторай мэргэжэлдэ дүршүүлбэл, ехэ hайн байгаа гэhэн дурадхал оруулаа.

ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Бутухановта** үгэ үгтэжэ, тэрэ районойнгоо комсомол-залуушуулай ажал хэрэгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Улаан-Үдэ хотынгоо үйлсэнүүд, талмайнуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар майн 14-дэ ба 28-да комсомол-залуушуулай субботник үнгэргэхэ гэhэн авиазаводой комсомолшуудай гаргаhан, ВЛКСМ-эй городской комитедэй дэмжэhэн үүсхэлые тус районой комсомолшууд дэмжээ. Тиигэжэ бэелүүлэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб болон графигай табигдаhан тушаа үгэ хэлэгшэ элидхээ. Мүн районой залуу үетэнэй 1983 ондо габшагайгаар ажаллаха байhые тэрэ слёдто хабаадагшадта мэдээсэhэн байна.

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой 3-дахи цехэй ахалагша мастер, предприятиин hурган хүмүүжүүлэгшэдэй Советэй түрүүлэгшэ **Н. И. Захаровта** үгэ үгтэбэ.

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой hурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет 13 хүнhөө бүридэнхэй. Хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, багшанар тэрээндэ оролсодог. Советэй хүдэлмэри жэлэй туршада табигдаhан түсэбэй ёhoop бэелүүлэгдэдэг юм. Энэ түсэб заводой профкомой заседани дээрэ баталагдадаг гуримтай. Мүнөө эндэ 75 hурган хүмүүжүүлэгшэ бии. Тэдэнэр хуулиин haйа гүйсөөдүй 32 эдир hahатанай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Тиихэдэ хорин гурба хүрөөдүй 127 залуу хүдэлмэришэн аха нүхэдэйнгөө харууhан доро ябадаг юм.

Заводто ажаллахаяа ерэhэн залуу хүн бүхэн hурган хүмүүжүүлэгшэтэй болодог. Предприятиин үнинэй, дүршэлтэй хүдэлмэришэд хүбүүдые мэргэжэлдээ hургахынгаа хажуугаар тэдэниие ажабайдалай арюун сэхэ замда гаргаха гэжэ оролдодог.

Һурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет залуушуулай арюун сэбэр сэдьхэл бодолтой, үнэн сэхэ ябадалтай байхаар хүмүүжэхэ, болбосорхо хэрэгтэ анхаралаа hаала хандуулдаг. Тиигэжэ литература, искусствын асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болон лекцинүүд эмхидхэгдэдэг. Ажалай, дайнай ветерануудтай уулзалганууд үнгэргэгдэдэг юм. Тиихэдэ залуушуулайнгаа Совет Армида алба хэхээр абтахадань, «сэнхир галхан» шэнги үдэшэнүүдые үнгэргэжэ, тэрээндэ гэртэхиниинь, нүхэдыень уридаг заншалтай. Иимэ үдэшэнүүд заводой столово соо болодог. Мүн тэрэшэлэн залуу үетэниие спортивна мүрысөөнүүдтэ хабаадуулха талаар горитой хүдэлмэри бэелүүлэгдэдэг. Эдэ бүгэдын хажуугаар залуушуулай зарим муу ябадалнууд советэй заседани дээрэ харагдадаг, шүүмжэлэгдэдэг ушартай. Жэшээнь, хүдэлмэришэн залуушуулай hургуулида hурадаг хүбүүдэй хэшээлээ хаяа haaнь, советэй заседанида hургуулиин багша, hурган хүмүүжүүлэгшэ, хүдэлмэришэн өөрөө уригдадаг гуримтай.

Һаяшаг судна бүтээлгын заводой hурган хүмүүжүүлэгшэдэй hуралсал — семинар түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө. Юуб гэхэдэ, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шадамараар ябуулхын тула ехэ бэлэдхэл хэрэгтэй бшуу. Тиимэhээл энэ семинарай үедэ иимэ hуралсалда институдудай бэрхэ багшанарые хабаадуулмаар гэhэн тобшолол хээбди гэжэ Н. И. Захаров мэдүүлээ. Энэ хэрэгтэмнай саашадаа ВЛКСМ-эй обкомой, профсоюзай, областной советэй туhаламжа үзүүлээ haaнь, ехэ hайн байгаа гэhэн дурадхал тэрэ, үгынгөө түгэсхэлдэ оруулба.

Удаань «БАМтоннельстрой» трестын тоннельнэ 11-дэхи отрядай слесарь-хабсаргагша, ВЛКСМ-эй ЦК-гай гэшүүн **Е. Толстоухов** ендэр дээрэ гаража ерэбэ.

— Бидэнэр, мүнөө үеын залуушуул, үглөөдэрэйнгөө жаргалта байдал түхөөн байгуулалсажа байнабди. Тиимэhээ бидэнэй үдэр бүриин ажалhaa ехэ юумэн дулдыдана гэжэ ходоодоо мэдэрэн хүдэлхэ ёhотойбди.

Бидэнэр, БАМ-ай залуу хүдэлмэришэд, Буряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярые угтуулан, ажалдаа үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха гэhэн шухала хэрэгые гүйсэд ойлгонобди. Абаhан уялгануудаа бэелүүлжэ байнхайбди гээд баяртайгаар мэдүүлнэб. Жэшээнь, Муяын гол хүрэтэр рельснүүд саг болзорhоо урид татагдаа. Мүн Хойто-Муяын тоннелиин ашаглалгада тушаагдатар хэрэглэгдэхэ түмэр харгы барихын тула горитой хүдэлмэри ябуулагдаа. Энэ hүүлэй сагта дүүргэhэн ажалнай ехэ орёо, харюусалгатай байгаа. Юуб гэбэл, 1 километр зайда 40 метрээр дээшэ болоhон нюруутай газарта түмэр харгы дэбдидэг оньhон түхеэрэлгэ ашаглаха ябадал hайншье талатай, бэрхэшээлтэйшье юм. Энээнhээ боложо, рельснүүдые таарулан табиха хэрэг орёо өөрын онсо арга дүрые ашаар бүтээгдээ бшуу. Эдэ бүгэдэ ажал бэелүүлхэ талаар Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд А. Бондарь, В. Бритйков гэгшэд аша габьяатай. Буряадай участогай транспортна барилгашадай ажалай амжалтада комсомол-залуушуулай 14 коллектив ехэ хубитаяа оруулаа. Хойто-Муяын тоннелиин зүүн тала хүрэтэр түмэр харгын баригдаhан ушар тэрэниие ашаглалгада түргэн тушааха ябадалда горитой нүлөө болоно ха юм. Ушарынь, хадые сумэлэн малтагшадай ажалай бүхы эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха арга бии болобо.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын 581-дэхи СМП-гэй 11-дэхи тоннельнэ отрядай коллективүүд мүнөө габшагайгаар хүдэлжэ байгшадай дунда онсо шалгарна. Байгалай тоннель баригшад Майн 1 болотор түрүүшын поезд тоннель соогуур гаргаха гэhэн үндэр уялга абаад, эршэ түгэсөөр ажаллажа байнхай.

БАМ-ай Буряадай участогай залуу барилгашад республикын 60 жэлэй ойн баярые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха байха

гээд, КПСС-эй обком бол[illegible] ВЛКСМ-эй обкомые на[illegible] дуулхыемни зүбшөөгыт, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Һүүлээрнь Улаан-Үд[illegible] столовонуудай 1-дэхи тре[illegible] тын 9-дэхи столовын хү[illegible] мэрилэгшэ **А. Белтуевада** [illegible] үгтэбэ.

Энэ трестын 2 мянга [illegible] ран хүдэлмэрилэгшэд хо[illegible] хоёр районой 80 гаран м[illegible] ган хүниие үдэр бүри хо[illegible] луулжа байдаг. Тус [illegible] 1982 ондо энэ жэлэй [illegible] рүүшын кварталдашье тү[illegible] бөө, абаhан уялгануудаа [illegible] сэд дүүргэнэ. Трестынхид[illegible] урагшатай hайн ажал хэ[illegible] гүүдтэ комсомол-залуушу[illegible] лай 15 коллективэй хуби [illegible] бии. Тэдэнэйнь дунда[illegible] «Байгал» ресторанай Л. Ба[illegible] дакшиновагай хүтэлбэрил[illegible] бригадые онсо дурда[illegible] Тус коллективэй гэшүүд 2 [illegible] жэлэй даабарии байгша о[illegible] майн 13 болотор дүүр[illegible] гэhэн үүсхэл республикынг[illegible] байгуулагдаhаар 60 [illegible] ойн баярта зорюулжа ба[illegible] гаа. Столовонуудай 1-д[illegible] трестын комсомол-залуушу[illegible] лай бүхы коллективүүд [illegible] рэниинь дэмжэhэн байна.

Саашадаа тэрэ трестын [illegible] луу үетэнэй hуралсалаа [illegible] үргэлжэ дээшэлүүлжэ [illegible] даг тухай, сүлөө сагаа [illegible] дамар бэрхээр үнгэргэдэг [illegible] хай тогтобо. Мүн ажал[illegible] най дутуу дунданууд үш[illegible] бии гэжэ тэрэ хэлэхэ [illegible] раа комсомолой прожек[illegible] ристнууд hайнаар хү[illegible] зэргэтэй гэбэ.

Манай заводой комсо[illegible] болон залуушуул респу[illegible] кынгаа байгуулагдаhаар [illegible] жэлэй ойн баярые габш[illegible] ажалаараа угтажа бай[illegible] — гэжэ авиационно завод[illegible] ВЛКСМ-эй комитедэй се[illegible] тарь **И. Куриленко** эхилбэ.

Комсомол-залуушуулай бригада, предприятиин гаран залуу хүдэлмэр[illegible] табан жэлэй гурбан [illegible] даабари дүүргэhэн тух[illegible] элидхээд байна. Энэн[illegible] гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, [illegible] водой бүхы комсомол[illegible] Буряадай АССР-эй ба[illegible] лагдаhаар 60 жэлэй ой[illegible] ярай хүндэлэлдэ дэлг[illegible] мүрысөөндэ оролсонхой, [illegible] хамта 2,5 мянга [illegible] ВЛКСМ-эй гэшүүд, [illegible] молой 51 организаци, [illegible] сомол-залуушуулай 32 [illegible] гада ажалай энэ урил[illegible] да хабаадалсана. Кирш[illegible] Бархоткиной, Краснопё[illegible] хүтэлбэрилhэн бригада[illegible] мүрысөөнэй манлайда я[illegible]

Республикынгаа ойн [illegible] лай бэлэгүүдээр угта[illegible] шиидэhэн предприятиин [illegible] сомолшууд мартын [illegible] габшагай ажалай үдэр [illegible] hэн байна. Тиигэжэ за[illegible] залуу үетэн ажалайнг[illegible] зарта, барилга дээрэ [illegible] лөө. Тус коллективэй [illegible] сомол болон залуушуу[illegible] хоз, совхозуудта шеф [illegible] ной туhаламжа үзүүл[illegible] рэгтэ хабаадалсадаг [illegible] Жэлэй туршада Хүр[illegible] най, Баргажанай рай[illegible] та 300-гаад залуушуу[illegible] дэлhэн байна.

Предприятида ал[illegible] хүбүүд, басагад завод[illegible] ригдажа байгаа те[illegible] комплексые шефтээ а[illegible] ВЛКСМ-эй комитедэй [illegible] хэhэн барилгын отря[illegible] ёрдохи hараяа тэндэ [illegible] нэ.

Энэ оной апрелиин [illegible] Н. С. Кириковэй [illegible] рилдэг комсомол-залуу[illegible] бригада «Табан жэлэ[illegible] гэсэтэр нэгэ бүридэлөөр [illegible] лай болон нийтын [illegible] эбдэнгүйгөөр» гэhэн [illegible] гаргаа. Заводой па[illegible] комсомолой комитет[illegible] ниинь дэмжээ. Мүнө[illegible] тэ үүсхэлые дэлгэрү[illegible] лаар хүдэлмэри тү[illegible] приятида бэелүүлэгдэ[illegible] хай.

Удаань Захааминай [illegible] ной Санагын совхозой [illegible] шан **Р. Соктоевто** үгэ [illegible]

Энэ ажахыда гу[illegible] гаад залуу хүдэлм[illegible] ажалладаг. Тэдэнэй[illegible] ниинь ВЛКСМ-эй [illegible] юм. Совхозой үйл[illegible] гол hалбаринуудта о[illegible] луушуул хүдэлнэ.

Ажахын комсомол[illegible] митедэй үүсхэлээр [illegible] ажалые шефтээ а[illegible] гэжэ үгэ хэлэгшэ та[illegible] Эндэ комсомол-залуу[illegible] коллективүүд байгуу[illegible] хай. С. Шагжиев, В[illegible] боев, Л. Бурсиова, В[illegible] лов, Г. Бабалаев бо[illegible] сад мүрысөөнэй түр[illegible] гэдэ ябана.

Түнхэнэй районо[illegible] хүн зоной ажаhуу[illegible] рэглэмжэ хангадаг ко[illegible] оёдолшон **В. Галтаев**[illegible] журам тухай, залу[illegible] нуудые hуурижуул[illegible] асуудалнууд дээрэ [illegible] хөөрэхэ зуураа, Б[illegible] АССР-эй 60 жэлэй [illegible] рые габшагай ажа[illegible] тая гэhэн уряатайга[illegible] то хабаадагшадта [illegible]

КПСС-эй обкомой [illegible] секретарь **А. У.** [illegible] слёт дээрэ үгэ хэлэ[illegible] публикын комсомол[illegible] залуушуулай саашад[illegible] лүүлхэ зорилгонууд[illegible] онсо тогтобо.

Түрэл Буряад[illegible] жэлэй ойн баярые [illegible] бэлэгүүдээр угтая [illegible] тайгаар республикын[illegible] комсомолшуудта, [illegible] лон басагадта [illegible] хандалга слёдто хаба[illegible] баталан абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай залуу түрүүшүүлэй республиканска слёдто хабаадагшад: (зүүн гарhаа) Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай оператор, городской Советэй депутат, халаанай комсорг Г. Цыреторова, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой электро-гагнууршан, городской Советэй депутат, цехэй комсомолой прожекторэй гэшүүн А. Яковец, Уланхаанай совхозой ахалагша хонишон Д. Дамбинов, нарин сэмбын комбинадай комсомолой организациин секретарь Н. Овчинникова, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой электро-гагнууршан, ВЛКСМ-эй Железнодорожно райкомой гэшүүн П. Валько.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

ЖЭГҮҮРТЭ САГ, ТОГТОД ГЫШ!..

КИНОРЕЖИССЕР, ПОЭТ БАРАС Х^ЛЗАНОВ СВЕРДЛОВСК ХОТОДО АЖАҺУУДАГ ПОЭТЕССА ЕЛЕНА ХОРИНСКАЯТАЙ УУЛЗАЖА ХӨӨРЭЛДЭБЭ.

уран зохёолшодой бүхэли бүлэг бии агша һэн. Семён Метиков бидэ хоёр сэрэгшэдые шефтэе абаад, нэгэтэ бэшэ тэдэндэ айлшалдаг һэмди.

Эрид дорюун зантай, худэлмэришэн ябаһан хүбүүн һэн. Дольён Мадасоние мүн лэ һанадагби. Хожомынь арадай аман үгые суглуулдаг, шэнжэлдэг болоо гэлсэгшэ. [illegible] адлирхуу, хухюун, дорюун хүбүүн бэлэй.

Тиихэдэ Буряад совет литературын үндэһэ һуури табилсаһан Хоца Намсараевые һэргээн һанадагби. Тэрэ үедэ нэрэтэй болоһон, мэдээжэ уран зохёолшо, [illegible] Бидэ — залуушуул тэрэниие хүндэлдэг, бага зэргэ [illegible]. Урданай багша мэтээр бидэндэ һанагдадаг.

Тэрэл үедэ тон залуугаар Цокто Номтоев поэзидэ ерээ. Нэгэтэ намда тэрэнһээ бэшэг ерээ һэн. Намайе мартаагүй ёнтой даа гэжэ һанагдана.

Цокто Номтоевтой бидэ оло дахин уулзадагби. Би тэрэн тухай һайнаар һанажа ябадагби. [illegible]

[illegible]

— Тэдэ жэлнүүдтэ Буряад оронда ажаһууһан, ажаллажа байһан ород поэдүүдэй шүлэгүүдтэ СССР-эй дотоодын байдалай, гадаадын политикын, интернациональна хани харилсаанай асуудалнууд ехэ һуури эзэлдэг байһан байна. Ороноо хамгаалха тухай асуудал тэрэ үеын шүлэгүүдэй соо элеэр тодорхо гэрэлһэн байдаг. Буряад литературын тэрэ үе саг тухай хөөрэжэ үгыт.

— «Арбан жэл» гэжэ нэрэтэй номой барлагдан гараһан [illegible]. Арадай комиссар Семён Михайлович Будённын захиралтаар эмхидхэгдэһэн гэжэ [illegible]. Уряа лозунгын удхатай шүлэгүүдые бэшэдэг байһан [illegible] шүлэгүүдые бэшэдэг ушар гарадаг лэ пэн бээ. Зүгөөр энэ мүнөө шухала бэшэ, эрхэтэн байһан ушараа гүнзэгыгөөр мэдэрдэг байһаниинь тэрэ үеын уран зохёолшодой һайн тала гэжэ хэлэхэ байнаб. Тэрэ үеын шүлэгүүд угаа ехэ хүмүүжүүлхы удхатай байгаа. Орон доторнай хамтын ажал байгуулагдажа, уласхоорондын байдал игсуун байгаа бшуу даа. Тиимэһээ бэеэ һула табингүй, уран шүлэгэй хэлэн дээрэ улад зонтой ойлгосо тойгоор хөөрэлдэхэ хэрэгтэй байгаа бшуу. Тэрэ үеын орёо асуудалнуудта харюу болгогдон, «Арбан жэл» гэһэн согсөлбөри гаргагдаһан юм. Сэрэг тухай тёмэ бүлтэндэмнай хабаатай һэн. Эхэ ороноймнай хуби заяан бидэниие эзэлдэг асуудалнуудай нэгэн бэлэй. Хэдэн жэлэй үнгэрөөшье һаа, тэрэ үе сагые, шеф ёнһой худэлмэри ябуулдагаа һайн һанадагби.

— Танай ажабайдалда, Елена Евгеньевна, Буряад орон ямар һуури эзэлнэб гэжэ асуужа болоптой гү!

— Энэ угаа ехэ орёо асуудал. Юундэ асуужа болохогүй һэм даа. Илангаяа Буряадай ойн баярта жэлдэ. Өөрынгөө шүлэгөөр энэ хөөрэлдөө эхилбэл яахаб. Энэ шүлэг үни бэшэгдэһэн юм. Тиигээшье һаа, сэдьхэлдэм дүтэ.

Не слышал ты, как шумит тайга,
Дорога к ней далека.
На свете есть река Селенга.
Моя родная река.
Горы багульником там цвели,
И розовым был простор.
И даже летом синели вдали
Снежные шапки гор...

Эдэ мүрнүүд соо үнэн сэдьхэлэйм долгисоое Та ойлгоно ёнтойт. Буряад орон минии түрэһэн тоонто. Хада уулануудай, ой модоной нарата орон. Тэндэ би имагтал дэлхэй дээрэ түрөө бэшэб. Тэндэ би хүн болооб, үзэл бодолни тэндэ бүрилдөө. Сэхыень хэлэхэдэ, буряад орон намайе тэнжээгээ, шүлэг бэшүүлжэ һургаа. Яажа би түрэһэн нютагаа мартахабиб?

Буряад оронһоо гаража ошоһон ушарни гэр бүлымни байдалтай холбоотой юм. Һүүлдэнь Максим Горькиин нэрэмжэтэ Литературна институтда ороооб даа. 1940 ондо институдаа дүүргээб, 1941 ондо дайн эхилээ һааб даа. Ямар саг байгааб гэжэ Та өөрөө мэдэнэт. Тиигээд лэ уралдаа үлэшөө һэм. Гэбэшье нютагтаяа холбоо барисаагаа таһалаагүйб даа. Свердловскдо гайхалтай һонёор, баярлан, Цэдэн Галсановтай уулзашоо һэм. Үнгэрһэн сагууд тухай, нүхэд тухайдаа удаан хөөрэлдөөбди. Цэдэн Галсанов бишыхан хүбүүн ябахадаа, Улаан-Үдэ ерэжэ, долоон жэлэй һургуулида һураа. Нэгэ үедэ манай байдаг гэртэшье байрлаа.

Мүнөө Буряад орондомни мүндэлһэн литература суудагаранхай, ехэ намтартай болонхой. Һүүлэй үедэ ямар томонууд, бэлигтэй поэдүүд ургажа гараа гээшэб! Николай Дамдиновай, Дамба Жалсараевай, Дондок Улзытуевай, Солбон Ангабаевай шүлэгүүдые баяртайгаар уншадагби. Эдэмнай өлөндө мэдээжэ болоһон томо поэдүүд, совет Россин ехэ поэзидэ өөһэдынгөө һуурии эзэлхэ ёһоороо эзэлжэ, үндэһэн литератураяа түлөөлнэ бшуу.

Буряад ороной мүнөө үеын ород поэзи тухай юушье хэлэжэ шадахагүй байнаб. Сэхыень хэлэхэ хэрэгтэй. Нэгэл нэрэ намда танил. Тэрэ хадаа Ганай нүхэр Анатолий Щитов. Япала бараг поэт гэжэ һанагшаб. Ехэ юумэ бэшэхэ бээзэ гэжэ найданаб. Уншагшадтаа элигээл ехэтэйгээр бэшэдэг. Буряад орондоо дурлаһан үгэнүүдээр шүлэгүүдынь баян.

Арбан жэлэй урда тээ Москваһаа бусажа ябаһан буряад зохёолшодой делегациие биишье гэртээ уряа бэлэйб. Манайда сугларжа, Буряад орон тухаидаа хөөрэлдэжэ, гашуун сай уужа, удаан һуугаа бэлэйбди. Хахасаха дурамни угы байгаа бэлэй. Мүнөө хэрбээ баһал Москва ошоод, һөөргөө бусалгандаа нүхэдэйнгөө хүрөө һаа, баһал баяртайгаар угтажа абахаб.

Миин уулзалган тухай хөөрэхэдэ һонигүй байжа магад. Бүри дүтөөр харилсажа, хамта ажаллахада, бүришье һонин ха юм. Мүнөө, Барас, Тан тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Буряад поэдэй Свердловск хотодо хэдэн жэлэй туршада ажаллажа байхань һонин байна. Үшөө хажуугаарнь кинорежиссёр, актёр байхадаа, бүришье һонин. Би Таниие, Барас, юрэ магтажа хэлэнэ бэшэ ха юмбиб даа. Байһан юумые байһан соонь хэлэнэб.

Шүлэг оршуулха хэрэгтэ би наринаар хандадагби. Тэрэ саанаа буряад хэлэнһээ. Би урданьшье буряад хэлые муу мэдэдэг байгааб. Багаһаа хойшо буряад хэлые шагнаһан хадаа, бүхы аялга, нугалбари гэхэ мэтые сэдьхэлэйнгээ оёорто абажа ябаһаншье һаа, шүлэг оршуулхаяа зүрхэ алдадаг байгааб. Гэбэшье нютагаймни хүбүүнэй шүлэгүүд минии һэжэгые угы болгоо. Би Буряадайнгаа шарайе харааб. Зүрхэнэйнь сохисые дуулааб. Тиигээд лэ би зүбшөөгөөб. Яһала удаан хамта хүдэлөөбди. Һайнаар хүдэлөөбди гэжэ һананаб. Шүлэгүүдэй ном бэлдэжэ, хэблэлдэ тушаагдаабди. Свердловскын хэблэл һаяар барлажа гаргахань бээзэ. Энэ номой гарахада, автор оршуулагша хоёр хоюулаа баясаха байхабди. Барас Халзановай хүүгэдтэ зорюулһан ном баһал түсэбтэ оруулагданхай.

Мүнөөнэй Буряад ороной литература намайе гайхуулна, баярлуулна гэжэ үшөө дахин хэлэхэ дурам хүрэнэ. Даширабдан Батожабайн гурбалжан роман, Исай Калашниковай түүхэтэ роман, Михаил Жигжитовэй «Далай шадарай дайдаа» гэжэ ном, Николай Дамдиновай поэмэнүүд. Ород, буряад зохёолшодой буряад совет литературые хамтадаа байгуулжа байһан ушарые бидэ өөһэдөөшье хүсэд ойлгожо, сэгнэжэ шаданагүй хабди даа. Дэлхэйн ямар орондо иимэ ушар байгаа юм?! Үшөө ехэ үндэр амжалтануудые түйлахыень буряад литературада хүсэжэ байһанаа ойн баярта жэлдэ би мэдүүлнэб. Эдир наһанайнгаа нүхэдтэ — Намжил Балданодо, Цокто Номтоевто, Цэдэн Галсановта, Алексей Уланова мэндые хүргөөд, Буряадай АССР-эй алдарта һайндэр — 60 жэлээр амаршалнаб. Бүхы нүхэдтөө иигэжэ хэлэнэб: «Мэндэ!»

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАДХАНГҮЙ

«[illegible]» нэгэдэлэй «Сибирячка» гэжэ ательегэй коллектив (даагшань Р. И. Эльясова, профкомойнь түрүүлэгшэ Н. М. Матушкина) ССР Союзай байгуулагдаһаар 60 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсажа, партиин Улаан-Үдын Советскэ райкомой болон райсоведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотада хүртөө һэн.

Зүгөөр түс коллективэй ажалаараа шалгархань үндэһэтэй юм. Эндэ хүдэлдэг душоод хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь коммунис ажалай ударнигууд, арбаад хүниинь үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүндэлэлэй самбарта болото һуурияа эзэлэнхэй байдаг. Жэшээлхэдэ, Л. И. Попова, Е. П. Мотаренкина, Н. И. Золотухина, М. Т. Безносикова болон бусад ажалай ветеранууд хамта хүдэлдэг залуушуулдаа ажалай ёһотойл үльгэр жэшээ харуулна.

Тиихэдэ ательее даагша Р. И. Эльясова өөрөө үндэр мэргэжэлтэй хүн. Тэрэ үни удаан саг соо хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлхэ зуураа, «РСФСР-эй ажаһуудалай албанай отличник» гэһэн нэрэ зэргэтэй болонхой, ажалай ветеранай медальдашье хүртэнхэй.

Теэд эндэ залуушуул олон хүдэлдэг юм гү? Олон даа. Эндэхи 16 гэшүүнһээ бүридэһэн комсомолой эхин организациие Андрей Смирнов хүтэлбэрилнэ. Комсомолшууд жэлһээ жэлдэ түс бүридөө хубиин социалис уялга абадаг. Тэрэнээ заатагүй бэелүүлхын тула оролдодог, өөһэд хоорондоо мүрысэдэг байна. «Хажуудамнай гээгдэһэн нэгэшье хүн байха ёһогүй: хүн бүхэн алмалта арьбалалтын түлөө тэмсэхэ, спортоор һонирхохо, хажуудахидаа туһалха, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхэ» гэхэ мэтэ пунктнүүд комсомолшуудай социалис шэнэ уялга дотор бэшэгдэнхэй. Залуугай сог зали бадаруулан, хэжэ байһан ажалдаа үндэр бүтээсэ туйладаг эдэ басагад, хүбүүд эотэй зэтэйгээр, аха заха нүхэдөө хүндэлэн, ёһолон ажалладаг байна гэжэ элирнэ. Эдэнэртэ ажабайдал, ажал хэрэгэй ямаршье асуудалаар туһатай зүбшэл заабари үгэхөөр хүнүүд түс коллективтэ олон. Жэшээлхэдэ, түсэбтэ арбадахи табан жэлэй ударнигай нэрэ сололдо хүртэһэн Роза Борисовна Башинова тухай залуушуул дулааханаар дурсана. Даруу номгон зантай Роза Борисовна комсомолой наһанһаа гараһаншье һаа, сэдьхэл зүрхөөрөө залуушуултай нэгэ амисхалтай зангаараа байдаг юм. Тэрэ комсомолшуудай тусхай бүлэнгөө шэмэглэхэдэнь, ажалайнгаа дүн гаргахадань, нийтын хүдэлмэридэ хододоо дуратайгаар туһалдаг байна. Тиимэл һэн хойноонь залуушуулай ажалаар һонирхохолоорнай, партиина эхин организациин секретариин орлогшо Валентина Петровна Тэнэнбаун нүхэр Башиновае дурсалсаа һэн ха.

Иимэ залуушуулые урдаа хаража байһан «Сибирячкын» коллектив үнгэрһэн жэлэйнгээ даабариие 118 процент дүүргээ һэн. Харин байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгөөр мүн лэ һайн амжалта туйлаба — түсэб 117,3 процент бэелүүлэгдээ. Тэдэнэр энэ эршээ бишыханшье һуладхангүй, түрэл республикынгаа гүйсэхэеэ байгаа 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула хүн зоной эрилтэ хангаха талаар хахад жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 10 мянган түхэригэй нэмэлтэ хангалга хэхэ тухай уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

В. ТОКТОХОЕВА.

• ТАСС • АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

ЗҮБЛӨӨН НЭЭГДЭЭ

ГАВАНА. Ядерна элшэ хүсые амгалан тайбан байдалда хэрэглэхэ талаар бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй гүрэнүүдэй хүдэлөөе залан хүтэлбэрилдэг оронуудай зүблөөн Кубын ниислэл хотодо нээгдэбэ. Индиин, Кубын, Югославиин, Аргентинын, Эфиопиин ба бусад хэдэн гүрэнүүдэй делегадууд тэрээндэ хабаадана.

Индиин түлөөлэгшэ С. Сингх бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй хүдэлөөнэй түрүүлэгшэ Индира Гандиин үмэнэһөө уулзалгые нээхэдээ, национальна элшэ хүсые хүгжөөхэ талаар бэеэ дааһан байдалтай залуу гүрэнүүдэй харилсаае үргэдхэхын тула энэ уулзалга шухала удха шанартай юм гэжэ тэмдэглээ.

Кубын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Хосе Р. Фернандес зүблөөндэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, американ захирганай ядерна бүү зэбсэгүүдые үргэнөөр бүтээжэ, хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ аюул тохёолдуулжа байһыень эрид буруушаагаа. Ядерна бүү зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгэ газар дэлхэй дээрэхи бүхы амитай юумэндэ аюул тохёолдуулһан ябадал болоно гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, бүү зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлалгада, бүгэдэ нийтын аюул усалые усадхалгада ехэ хубитаяа оруулхыень бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудые уряалба.

ШУХАЛА УДХА ШАНАРТАЙ ДОГОВОР

ВАРШАВА. СССР-эй ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон ба нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай договорто гар табигдаһаар 38 жэлэй ойдо зорюулагдажа, польско-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэдэй, нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй, дайнай ветерануудай, эрдэм, соёлой ажал ябуулагшадай уулзалга эндэ болобо.

Договор түүхэтэ шухала удха шанартай байгаа гэжэ уулзалгада хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Оронойнгоо хүн зониие, илангаяа залуушуулые СССР-эй ба совет арадай ажабайдалтай саашадаашье үргэнөөр танилсуулха гээшэ ехэ удха шанартай байна гэжэ мэдүүлбэд.

Договорой баталагдаһан ушар социалис Польшодо, Европо болон бүхы дэлхэй дээрэхи аюулгүй байдалда. Советскэ Союзтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоолгодо ехэ удха шанартай байгаа гэжэ баталагдан абтаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

СОЦИНТЕРНЫН XVI КОНГРЕССЭЙ ТОГТООЛ

ЛИССАБОН. Социалис интернационалай XVI конгрессэй түгэсхэлэй документнүүд эндэ толилогдобо.

Юрэнхы тогтоол соонь Дүтын Зүүн зүг, Латинын Америкэ, Карибска бассейн тушаа тогтоолнууд дотор бүү зэбсэгүүдые хүряахын, уласхоорондын аюулгүй байдалые һуларуулхын түлөө тэмсэлэй гол зорилгонууд табигдаһан байна. Конгрессэй делегадууд Никарагуагай революциие дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээд, энэ оронойдотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсалгые эрид буруушаагаа, Ливанда Израилиин үүдхэжэ байһан гэмтэ ябуулганудые зогсоохо, энэ районодохи байдалые политическэ аргаар гүримшүүлэн шиидхэхэ эрилтэнүүдые табяа.

Бүү зэбсэгүүдые хүряалгын асуудалнуудаар Европодохи конференциие зарлаха тухай һанал бодолые конгресс дэмжээд, бүү зэбсэгүүдые бүгэдэ нийтэзэрээ бүрин хүсэдөөр хүряахын тула оролдосотой ябуулганудые хэхыень Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациие уряалба.

Социнтерный шэнэ хүтэлбэриин спискые конгрессэй секретариат мүн лэ тарааһан байна. Вилли Брандт тэрэнэй түрүүлэгшээр дахинаа һунгагдаба. Финляндиин социал-демократическа партиин түлөөлэгшэ Пентти Вяянянен эмхиин генеральна секретариин тушаалда дэбжүүлэгдээ.

ИТАЛЬЯН-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ ҮДЭРНҮҮД

ТЕРРАЧИНА (Лациогой область). «Искусство арадта хабаатай» гэһэн ТАСС-ай фотовыставкэ баярай оршон байдалда энэ далайн эрье шадархи хотын Түбэй выставкын зал соо нээгдэбэ. Хотын муниципалитедтэй хамта «Итали—СССР» гэдэг бүлгэмэй эмхидхэһэн энэ выставкээр итальян-совет хани барисаанай үдэрнүүд эхилбэ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 113 жэлэй ойдо зорюулагдаһан жагсаал, лекцинүүд, совет уран һайханай ба баримтата фильмүүдые харуулалга, совет спортсменүүдэй хабаадалгатай мүрысөөнүүд апрелиин 18 болотор үргэлжэлхэ эдэ үдэрнүүдэй программада ороно.

Хотын мэр П. Черилли баярай оршон байдалда үнгэрһэн нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ, итальян-совет хани барисаанай үдэрнүүд, ТАСС-ай фотовыставкэ хадаа хоёр арадай хоорондохи харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ туһа нэмэри болохо байна гэжэ мэдүүлээ. Хэрбээ совет хүнүүдэй ажабайдалтай, ажал ябуулгатай, элдэб асуудалнуудаар тэдэнэй туйлаһан амжалтануудтай бүри дүтөөр танилсаха дуратайнди гэжэ хэлэхэдээ, хотын бүхы хүн зоной һанал бодолые элирхэйлхэ аабзаб гэжэ һананаб гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Итальян-совет хани барисаанай үдэрнүүдые Террачинада нээлгын баяр ёһолдо хабаадагшад совет хүнүүдтэ амаршалгын бэшэг элигээбэ. Тэрээн доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Асари ехэ түүхэтэ үйлэ хэрэгтэ— Агууехэ Октябриин социалис революцида маанадай ямараар хандадаг байһые. бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг Советскэ Союзай хани барисаата арадуудтай хамта нийтэ нэгэн һанал бодолтой, хүсэл эрмэлзэлтэй байһыемнай манай амаршалга элирхэйлэн харуулна».

«Искусство арадта хабаатай» гэһэн фотовыставкэ Террачинын, мүн дүтэ шадарай һуурин тосхонуудта ажаһуугшадые ехэтэ һонирхуулһан байна. Орожо харагшадай дэбтэр дээрэ олон тоото тэмдэглэлнүүд хэгдэбэ: «Эрхим һайнаар дүүргэһэн зохёолнуудантнай түлөө баяр баясхалан хүргэнэбди!», «Итальян болон совет хүнүүдэй хоорондохи хани барисаан бэхижэг лэ!».

ВАШИНГТОН. «Эб найрамдал! Эб найрамдал!». «Хүнүүдые бэшэ, бомбонуудые хизаарлаха!» — иимэ плакадуудые бариһан гэр, байрагүйшүүл городой гудамжануудта гараба. Тэдэнэр өөрынгөө бирагүй байдалда засаг баригшадай анхаралые хандуулжа, түргэн зуурын туһаламжа үзүүлхэ тухай эрилтэ табяа.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЭ ЭДЭБХИЖҮҮЛХЭ

ДЕЛИ. Эб найрамдалай, США-гай эзэрхэг түримхэй хараа шэглэлдэ эсэргүү тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ гээшэ мүнөө үедэ Азиин оронуудай арадуудай үмэнэ табигдажа байһан эгээл шухала зорилго болоно гэжэ Эб найрамдалай ба һаналаа нэгэдэлгын Бүхэиндиин эмхиин (ВОМИС) генеральна секретарь Перин Ромеш Чандра ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Индиин океан дээрэ Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые үргэдхэлгэ, Диего-Гарсиа арал дээрэхи баазануудаа бэхижүүлгэ, «түргөөр добтолхо хүсэнүүдые» хүтэлбэрилхын тула түбэй командованиие (сентком) байгуулга, мүн Вашингтоной дай жүрөөдэһэн ябуулгануудта энэ районой зарим гүрэнүүдые хабаадуулга — эдэ бүгэдэ Азиин оронуудай бэеэ дааһан ба дулдыданги бэшэ байдалда, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгада аюул тохёолдулна.

БУРУУШААЛГЫН НОТО

ХАНОЙ. Мартын һүүл багта, апрелиин эхеэр Вьетнамай газар дайда худар Хитадай хэһэн зэбсэгтэ добтолгонуудые буруушаалгын ното СРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Хитадай МИД-тэ эльгээбэ. КНР-тэй хилэлдэг СРВ-гэй бүхы долоон провинцида добтолгонууд хэгдэһэн байгаа.

Ното дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, Хитадай талаһаа гаргагдаһан эдэ ябуулганууд хилэ дээрэхи байдалые улам орёо түгшүүрилтэй болгоно, вьетнам-хитадай харилсаае һайжаруулха хэрэгтэ һаад ушаруулна.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ТУШААЛҺАА БУУБА

ХЕЛЬСИНКИ. Правительствын тушаалһаа бууха тухай түйлтые Финляндиин премьер-министр Калеви Сорса Финляндиин Республикын президент Мауно Койвистодо дамжуулһан байна. Президент энэ түйлтыень хүлеэн абаад, министрнүүдэй шэнэ кабинедэй бүридүүлэгдэтэр ажал ябуулгаяа үргэлжэлүүлхыень правительствые гуйба.

Ороной конституцитай зохилдуулагдажа, правительство байгша оной мартын 20—21-дэ болоһон парламентын ээлжээтэ һунгалтын һүүлээр тушаалһаа бууха баатан болоһон байгаа.

Хилэ шадарай худалдаа наймаан тухай протоколдо гар табигдаа

ПЕКИН. КНР-эй Дотор Монголой автономито районой ба Советскэ Союзай хилэ шадарай дүтын районуудай хоорондохи худалдаа наймаан тухай хөөрэлдөөнүүдые «Дальинторг» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй болон Дотор Монголой автономито районой худалдаа наймаанай компаниин түлөөлэгшэд апрелиин 11-һээ 14 болотор Хайларта (Дотор Монголой автономито район) хэһэн байна. Хөөрэлдөөнүүд тухай протоколдо, худалдаа наймаа хэхэ хэдэн хэлсээндэ гар табигдаа.

Хөөрэлдөөнүүд СССР-эй хилэ шадарай зохиһо районуудта үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Тэдэнэй хэдыдэ, хаана үнгэргэгдэхэ байһаниинь зүбшэн хэлсэгдэхэ.

...ШАДАЙ мүрнүүдээ

АМТАТАЙ ХИЛЭЭМЭЭР ХАНГАНА

...ын районой Каменск хотын ...-дахи заводой коллективые Валентина Кузьминична Шкурэрилнэ. Түс коллектив түсэ... квартал бүхэндэ дүүргэхэтээ ...ынгоо хүн зониие элдэб ян... хилээмээр ханган, тэдэ... баяр баясхаланда хүртэжэ ...айгша оной нэгэдэхи, квартал... 102 процент дүүргэгдэнхэй, ...адуур хэдэн арбаад тонно про... гаргаданхай.

Коллективэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Т. И. Залуцкаягай, З. И. Кореевагай хүтэлбэрилдэг бригаданудай гэшүүд түрүүлжэ гараа. Заводой хүдэлмэрилэгшэд Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ой болотор түсэбһөө гадуур 15 мянган түхэригэй продукци гаргаха, апрелиин 16-да болохоёо байгаа коммунис субботнигто үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада гурбан мянган түхэриг оруулха гэжэ шиидэнхэй.

В. ЦИБИН,
хүдөө бэшэгшэ.

НАЙДАМТАЙ «ХАРУУЛШАН»

Автомат аргаар дохёо үгэдэг оньһон түхеэрэлгэнүүд гэр байрануудые, гаражануудые болон эрхэтэдэй хубиин гаа зөөри хадагалдаг бусад газарнуудые найдамтайгаар хамгаална. Электронно иимэ «харуулшадан» хулгайшадые бариһан, гал түймэр сараһан ушарнууд олон. Улаан-Үдын, Хяагтын, Гусиноозерскын, Закаменскын, Онохойн ба Новоильинскын хүн зон электронно «харуулшаниие» хэрэглэхэ аргатай.

Электронно оньһон түхеэрэлгэнүүд байранууд соо ондоо хүнэй оролон, гал түймэрэй эхилһэн тухай мэдээнүүдые наралгай түргөөр мэдээсэдэг байна бшуу.

Автомат аргаар дохёо үгэдэг «К-70» түхэлэй түхеэрэлгээр зэргэлжэ байһан дүрбэн байрые нэгэн доро холбожо болохо юм. Дохёо үгэдэг түхеэрэлгэ айл бүхэндэ нюуса оньһотой байдаг. Ушар иимэһээ нэгэ айлда хулганшанай ороо һааһь, бусад гурбан гэртэнь дохёо дуулдажа байха юм.

Автомат оньһон түхеэрэлгэ гэр байрадаа тодхохоходо хүшэр бэшэ юм. Нэгэ байрада тиимэ автомат тодхоһоной түлөө 20—25 түхэриг түлэгдэхэ ёһотой. Хэрбээ байраяа гү, али гаражаа милициин харуулай пультэй холбоо һаа, һара бүри 4 түхэриг түлэхэ болоно. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад ба инвалидууд 2 түхэриг 50 мүнгэ түлэхэ ёһотой.

В. САВЕЛЬЕВ,
Буряадай АССР-эй МВД-гэй инженер.

РЮУН СЭБЭР БАЙХА

...рын олон пра... ...деөгэй хүн зон... ажаллаха эр... ...лынгаха асуудал... ...шэжын анхарал ...бандаг. Респуб... партиина болон ...нууд ажалшадые ...һуудал банда... ...далдаа наймаа... ...хангалгые һай... ...тула хэмжээ... ...на. Районуудай ...оз, совхозуу... ...риинууд, бүхы ...енеральна түсэ... баригдана. ...хүдөөгэй ...онууд жэлһээ ...болбосон тү... ...доржо байнхай. ...ата, зарим һуу... ...хуушан са... ...ануудые хэ... ...өөр. Тосхо... ...архитектурна ...наар шэмэглэг... ...ьно-соёлой ба... хэхэ хэрэгтэ ...ар хандуулаг-

Имаршье тосхондо водопровод, канализаци гэхэ мэтэ юумэн хэгдэһэн байха ёһотой. Гэбэшье хүдөөгэй олонхи һуурин тосхонуудта энэ асуудал муугаар шиидхэгдэнэ. Ушар иимэһээ хүн зоной элүүр энхые хамгаалгада ехэ удха шанартай санитарна гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулхань бэрхэтэй байдаг.

Ариг сэбэр наринаар сахиха гээшэ тон ехэ удха шанартай юм. Тиимэһээ буусынгаа газарые һайнаар түсэблэхэ гээшэ шухала. Тэрэ бууса дээрэ саадтай, огородтой, барилгын зонотой байха болоно. Тэрэ барилгын зонодо хамһабариин ажахые — мал адууһа байлгаха байранууд оролсоно. Мүн баһа уһа бог шорой хаяха нүхэн, үтэгжүүлгэ хадагалха багахан сарай гэхэ мэтэ түсэбөөр хараалха шухала.

Наг шэбхэ, бог шорой соо үшэ тараадаг микроорганизмууд илангаяа олон байдаг. Микроорганизмуудые тараахагүйн тула тиимэ наг шэбхые 15—20 сантиметр зузаан шоройгоор зунай туршада хушаад байлгабал, удаань һайн үтэгжүүлгэ болодог гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Буусынгаа участок түсэблэхэдөө, гэрэй үүдэнһээ хашаагай болон бусад байра хүрэтэр зүргэ харгынуудые гаргаад, тэрэнэйнгээ хажуугаарнь набшаһата ургамалнуудые һуулгахада зохид болохо.

Тобшоор хэлэбэл, болбосон түхэлтэй ариг сэбэр байра, буусатай байха гээшэ үбшэнһөө һэргылхэ ябадалай шухала эрилтэнүүдэй нэгэн гэжэ ойлгохо ёһотойбди.

М. ТАГАНГАЕВ,
республикын санитарна эпидемиологическа станциин врач.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ:

- Шэнхинээтэ зэбэнүүд
- Аха дүү хани барисаан тухай
- Түрэл нютагай магтаал
- Ирагуу хүгжэм зэдэлбэ

ХОНИШОН. Э. БРЮХАНЕНКО

«МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» гэһэн конкурсдо ерэһэн очерк

НАЙДАЛАЙ ОДОН

НАМАРТАА Москвада бүрхэг, бороотой байдаг. Мүнөөшье үглөөгүүр газаа гарахада, гуран шэрэн нэтэрүүгээр жэржэгэнэн, нюурыемни бишыхан дуһалнуудаараа шэрбэнэ. Туулган хара үүлэд огторгойгоор тамаран, газар дайдые балар харанхы болгохонь. Эгээл амаралтын үдэр байһан туладань, Бальжинима нүхэртөө ошожо, һониноо хөөрэлдэн, сэдьхэлээ сэлмээхэ гэжэ шиидэбэб.

Уданшьегүй байрадань ороходомни:

—О-о! Эгээл хаһа соогоо ерэбэлши. Володя Италиһаа буугаа, «Амброзионын» кубогта дахяад хүртэбэл даа. Бэрхэл шолхо гээшэ ха даа!.. Удахагүй орохол байха. — гэжэ Бальжинима намайе хүхюутэй угтаба. Иимэ һонин дуулахадаа, миниишье сэдьхэл сэлмэжэ, Володиие урмашан хүлеэбэб.

—Һү-һү! Жаргахамнай бэшэ аал! Литература тухай хөөрэлдэхэ хаһа саг олдобо—гэжэ Володя үүдэ оромсоороо, бидэнэй гарнуудыемнай халуунаар адхаба.

— Литература тухай хөөрэлдэхэмнай хаана ошохо һэм.

Зүгөөр ши түрүүлэн Италиин һониниие хөөрэ, — гэжэ би нүхэртөө хандабаб.

— Италишье хуушаараал байгаа ааб даа... Мүрысөөндэ дэлхэйн эрхим һуршадай олонхидынь хабаадалсаа. Түрүүшын үдэрһөөл һайнаар харбажа, мүхөөгөө үгтөөгүйб... Олимпиадада иимээр харбаһан һаа, — гээд, хододоо шог зугаатай байдаг Володя гансата бодолгодо хатан, шэмээгүй болошобо.

Үнэхөөрөөшье, Владимир Ешеев 1980 ондо Москвада үнгэрэгдэһэн Олимпиин XXII наадануудта һур харбалгаар мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, миил зургаадахи һуури эзэлхэ бэшэ, харин бүри ехэ дүн түйлаха аргатай байгаа. Ушар юуб гэхэдэ, 1978 онһоо хойшо орон дотор болон хилын саана үнгэрэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ тэрэ нэгэнтэ бэшэ илалта түйлаа бшуу. Илангаяа 1979—1980 онуудай хугасаа соо тэрэ элдэб мүрысөөнүүдтэ нэгэтэшье шүүгдэзгүй юм. Жэшээлхэдэ, СССР-эй түрүү һууриин түлөө үбэлэй чемпионадта хоёр жэл удаагаар эрхимлээ. Тиихэдээ Владимир Ешеев дэлхэйн болон ороной хэдэн шэнэ рекорд тогтооһон юм. Гадна СССР-эй эрхим һуршадай бүхэсоюзна мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, баһал түрүүшын һууринуудые эзэлдэг байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө ехэ мүрысөөн Владимир Ешеевтэ аза талаантай, нааша хараһан гэжэ элдэб мэргэжэлтэд болон һуршад шоглон хөөрэлдэдэг. Энэньшье ойлгосотой, 1976 онһоо хойшо дүрбэн жэл удаа дараалуулан, СССР-эй кубогта хүртэжэ, түрэл нютагайнгаа хүн зониие баясуулһан гээшэ.

«Хабарай годлинууд» гэжэ уласхоорондын заншалта мүрысөөе «дэлхэйн бага чемпионат» гэжэ нэрлэдэг. 1980 ондо үнгэрэгдэһэн ээлжээтэ иимэ мүрысөөндэ Владимир Ешеев хабаадалсахадаа, эрхим бэлэдхэлтэй байжа, одоошье эрхим мэргэнэй эди шэдиие харуулаа һэн. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан дэлхэйн түрүү һуршад Байгалай үмэнэһөө буряад хүбүүнэй урда яажашье тэсэхэгүй байбад. Володя һурша бүхэнөө сагаалса руу удаа дараалуулан, найдамтайгаар табижа, ехэнхидээ «арбадал» буулгаа.

Удаань Владимир Ешеев СССР-эй ээлжээтэ чемпионадта бүришье һайнаар мүрысэжэ, ороной чемпионой нэрэ солодо хүртөө һэн. Тэрэ 90 метрэй зайда харбахадаа, 322 очко абажа, американец Ричард Маккиней гэгшын табиһан дэлхэйн рекордые дүрбэн очкогоор үлүүлээ бшуу. Иигэжэл манай нютагай һуршан хүбүүн Москвагай Олимпиадада хабаадалсаха дүүрэн эрхэдэ хүртөө һэн. «Одоошье Олимпиадада илалта түйлахань гээшэ аабза», — гэһэн бардам хөөрэлдөөнүүд энэ үедэ Буряад нютагуудаар. Агын талаар тараа һааб даа.

Мүн ороной суглуулагдамал командын тренернүүдшье, Олимпиадада илалта түйлаха гэһэн зорилго Володиин урда табиһан байна. Тиимэһээ манай нютагай һуршан хүбүүнэй харюусалгань хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ болобо. Гэхэ зуура СССР-эй чемпионадай үедэ Володиин номын барюул эбдэрһэн байха юм. Олимпиадын урда тээ иимэ тодхорто орохо гээшэмнай айхабтар ехэ хохидол мүн. Хэдэн удаан үе сагта харбажа, дадал болоһон номо һаадагай эбдэрхэдэ, ондоо зэбсэгээр харбахадаа, амжалта түйлаха гээшэмнай бэрхэтэй хэрэг ааб даа. Шэнэ номодо хүсэд дадахын тула хэдэн һарын болзор хэрэгтэй. Гэбэшье Володя номынгоо барюулые һэльбэн шэнэлһэн байгаа.

Энээн тухай тэрэ иигэжэ хөөрөө һэн:

— Олимпиадын үнгэрэгдэхын урда тээхэнэ манай ороной суглуулагдамал команда Испанида болон Польшодо үнгэрэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ хабаадалсажа, нуршан бүхэн хаба шадалаа шалгаа һэн. Би хоюуландань зургаадахи һууринуудые эзэлээ һэмои. Сэхыень хэлэхэдэ, энэмнай ахир дүн гээшэ ааб даа. Гэртээ ерээд, дахин барюулаа шалгажа үзэхэдэм, тэрэмни хуушанайхиһаам аяар 400 граммаар хүнгэн байшоо...

Энэ ушарта Володя Шэтэ ерэжэ, шэнэ барюул номодоо тааруулжа абаашаһан юм. Зүгөөр тренернүүд олимпиадада илаха тухай зорилго Ешеевэй урда табиһаар зандаал байгаа. Иимэ ехэ харюусалга мэдэрхэдээ, сэдьхэлээ һуршан ехээр хүдэлгэһэн юм ааб даа.

Һуршад Москвагай Олимпиадада июлиин гушанһаа августын хоёр болотор мүрысэһэн юм. Володя нэгэдэхи, хоёрдохи үдэрнүүдтэ яһала һайнаар харбажа, шангай һуури эзэлжэ ябаа. Мүрысөөнэй һүүлшын үдэр, һуршад 50 метрэй зайда харбажа эхилбэд. Энэ зайда харбахадаа, Владимир Ешеев нэгэнтэ бэшэ илалта түйлаһан байха. Теэд... тэрэ үдэр манай хөөрөөнэй герой тон урагшагүйдөө. Тиимэ сүлөөтэйгөөр, даруугаар харбахын орондо һуршан сэдьхэлээ хүдэлгэжэ эхилээ ха. Энэ шалтагаанһаа Володя түгэсхэлэй, гушан метрыншье зайда бираагүй.

— Ямар шалтагаанһаа Олимпиадада муугаар харбааб гэжэ һананаш? — гэжэ Володиһоо нэгэтэ асуухадам:

— Урданһаа би ехэ мүрысөөндэ илаха гэһэн тусгаар зорилго урдаа табидаггүй, харин үндэр дүн харуулхыел эрмэлзэдэг байһан гээшэб. Энэмни тон буруу байшоо. Тиимэһээл мүнөө турнирна тэмсэлдэ бэеэ тон һайнаар бэлдэхые оролдодог болооб, — гэжэ тэрэ харюусаа һэн.

Тэрээнһээ хойшо Володя баһал толотомо илалтануудые түйлаа юм. 1981 ондо оронойнгоо эрхим һуршадые булижа, хоёрдохёо СССР-эй чемпион болоо. Энэл жэлдэ Италиин Пунта-Ала хотодо дэлхэйн чемпионадта тэрэ хабаадалсаба. Манай һуршад Итали ошохо замдаа ФРГ-дэ үнгэрэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсажа, командаараа дэлхэйн шэнэ рекорд тогтооһон байна. Владимир Ешеев энэ амжалтада тон ехэ хубитаяа оруулалсаа.

Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн июниин 11-дэ эхилһэн байна. 37 гүрэнэй хоёр зуу гаран һуршад мүрысэбэ. Владимир Ешеев түрүүшын үдэрһөө эдэбхитэй харбажа, эрхим гурбанай тоодо ябалсаба. Тэрэ мүрысөөнэй түрүүшын хахадые 1274 очкотойгоор түгэсхэжэ, эрхим дүн түйлаа. Зүгөөр дэлхэйн бэрхэ һуршад Японой Ямомото, Америкын Пейс гэгшэд Володиһоо оройдоол хоёр-гурбан очкогоор гээгдэжэ ябаба.

Удаадахи үдэрнүүдтэшье Владимир Ешеев һайнаар харбаа. Гэбэшье мүрысөөнэй эсэстэ Европын чемпион байһан финн Кюости Лассонен бусадһаа халта талаантай байба. Тэрэ 2541 очко абажа, дэлхэйн 31-дэхи чемпионадта илалта түйлаһан юм. Олимпиин наадануудай болон дэлхэйн экс-чемпион Америкын Даррел Пейс 2540 очкотойгоор шангай хоёрдохи һуури эзэлээ. Манай Владимир Ешеев американ Ричард Маккиней гэгшэд 2539 очко абаа һэн. Эндэ «арбые» олоор гудаһан американ һуршан дэлхэйн чемпионадай бронзо медальда хүртөө. Илагшада оройдоол хоёр очкогоор гартабашье, манай Володя дэлхэйн чемпионадта шангай һуури эзэлжэ шадаагүй. Хэды шаналалтай гээшэб!

Гэбэшье хожомынь Владимир Ешеевтэй уулзажа хөөрэлдэхэдэмни:

— Энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, алтан медальда хүртэхэ хэзээ хэзээнэйхиһээ аргатай байһан аад, бронзо медаль абаагүймни гомдолтой байгаа һэн. Зүгөөр олимпиадада хабаадалсаһандаа орходоо һайн дүн түйлаа гээшэ аабзаб даа, —гэжэ тэрэ мэдүүлээ һэн.

1982 ондо Володя һорёонуудтаа урда мэтэ харюусалга ехэтэйгээр хандажа. түрэл СССР оронойнгоо нэрэ хүндые найдамтайгаар хамгаалалсаа. «Хабарай годлинууд» гэһэн уласхоорондын заншалта мүрысөөндэ шангай гурбадахи һуури эзэлбэ. Удаань ороной эрхим һуршадай хабаадалсадаг бүхэсоюзна мүрысөөндэ эрхимлэбэ. Володя ороной чемпионадта һанаһанда хүрэхэгүйгөөр харбабашье, удахагүй СССР-эй кубогта табадахяа хүртөө һэн. Энэмнай спортивна ехэ баатаршалга гэхэдэ, алдуу болохогүй. Ушарынь манай орондо СССР-эй кубогта хоёршье дахин хүртэһэн һуршан байхагүй.

Владимир Ешеев үнгэрэгшэ жэлдэ Европын чемпионадта шадаал һаа һайнаар хабаадалсаха гэһэн зорилго урдаа табиһан байна. Мүрысөөн 1982 оной август һарада Венгриин Кечкемет хотодо үнгэрэгдөө. Чемпионадай түрүүшын үдэрһөө манай һуршан эдэбхитэйгээр харбажа, суута спортсменүүдые урдаа оруулаагүй. Тиигэжэ СССР-эй уласхоорондын классай спортын мастер Владимир Ешеев һур харбалгаар Европын абсолютна чемпионой нэрэ солодо хүртэжэ, нэрэеэ суурхуулаа.

Европын чемпионадай һүүлээр Владимир Ешеевтэй ниислэл хотодо уулзажа, би түйлаһан амжалтаарнь халуунаар амаршалһан, һонин һорьмойгоо хөөрэлдэһэн байнаб. Намтай уулзахадаа:

— Найдалаймнай одон яларжа эхилээ бэшэ гү? — гэжэ шоглон хэлээ һэн. Үнэхөөрөөшье, Володиин найдалай одон яларжа эхилээ. Тиимэһээ энэ одонойнь үшөөшье хурсаар ялараха байһандань батаар найданабди. Юуб гэхэдэ, эрхилһэн хэрэгтээ тэрэ тон харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүн. Урдань тэрэниие дэлхэйн чемпионат, Олимпиин наадануд хүлеэнэ.

Владимир Ешеевтэй һүүлшынхиеэ уулзахадаа, үнгэрэн ошоһон үе сагые ухаандаа тэхэрюулэн, эгээл түрүүлэн тэрээнтэй танилсаһанаа һанаа һэм.

..1974 он һэн. Агын үргэн талые урагшаа алад гараад. Ононой мүнгэн долгиие гаталхада, урдатнай Тариин нэмжээ тала хабтайн байха. Энэ нютаг руу албанайнгаа хэрэгээр ерэжэ, «Тари» гэдэг спортивна клубай һуршадай һорёонуудые һонирхон хараа һэм. Агаһаа гараһан эрхим һуршадай нэгэн, СССР-эй спортын мастер Владимир Митупов тиихэдэ тэндэ тренерээр ажалладаг байгаа.

— Энээхэн хүбүүнэй харбахыень һайнаар адаглажа бай. Хойшодоо нэрэеэ нэрлүүлхэл хүн даа. — гэжэ тэрэ хэлээд. үндэр аад, нарихан бэетэй, хошон зугаатай хүбүүхэн тээшэ зааба.

Үнэхөөрөөшье, һолонгын долоон үнгөөр наадаһан сагаалса руу тэрэ хүбүүхэнэй годлинуудаа удаа дараалуулан эльгээхэдэ. тэдэнь бултадаа «арбые» тудаа һэн. Бүри бага наһатай байхаһаа хойшо нютагай үбгэдтэй дахасалдан, һур үридэг, удаань һурша тэхэрюулдэг болоһон юм. Харин бүри томохон, эбэр номоной хүбшые диилэдэг болоходоо, Тари һууринай суглуулагдамал командада оруулагдажа. аха хүнүүдээр ана-мана мүрысэдэг байһан юм.

1975 ондо СССР-эй арадуудай ээлжээтэ спартакиадын үнгэрэгдэхэдэ, арбан долоотой Владимир Ешеев тэрээндэ хабаадалсан. РСФСР-эй нэрэ солые хамгаалалсахадаа, гурбадахи һуури эзэлжэ. бронзо медальда хүртөөд. мэргэжэлтэдые, тренернүүдые болон спортсменүүдые гайхуулаа бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Владимир Ешеев найдалайнгаа одые хурсаар яларуулха хүсэл эрмэлзэлтэй ябана. Энэ хэрэгтэнь түрэһэн нютагынь. түрэлхидынь болон үетэн нүхэдынь дүнгэлсэдэг. Тиимэл байхалаарнь, Володя ямар нэгэн мүрысөөндэ урагшагүйдэхэдөө. Эхэ нютаг тээшээ. Ага руу гэртэхиндээ тэгүүлдэг.

Гэртэхиниинь Тари нютагай түрүү хүнүүд юм. Николай Ешеевич Ешеев Шэтын областиин эгээл томо ажахынуудай нэгэн болохо, «Гигант» колхозые олохон жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Эхэнь — Валентина Гомбоевна, ажахыдаа бухгалтераар ажалладаг байһанаа мүнөө пенсидэ гаранхай. Олоной түлөө оролдон ябаһан эхэ, эсэгын жэшээ, тэдэнэй энхэрэл. хүмүүжэл Володиин түйлаһан амжалтые дэмжэлсэнэ гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Өөрөө, Владимир Ешеев— ехэ һүбэлгэн, олон юумэ мэдэдэг хүн. Спорт эрхилхэһээ гадна сүлөөтэй сагтаа философи, марксизм-ленинизмые шудалдаг. Шэтын багшанарай институтда һурана. Мүнөө үеын хүгжэм, дуунда ехэ дуратай. Тэрэ ямаршье хүнтэй үгөө ойлголсожо ядадаггүй. Тиимэл хадань һур харбалгаар СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд Володиие комсоргоор һунганхай.

Өөрынгөө зүргэ харгыгаар найдамтай дабшан ябаһан манай үеын энэ залуу хүнэй үйлэ хэрэгтэй танилсаад байхадаа, шэнхинээтэ зэбэнүүдынь тоти мэргэн байг лэ гэжэ үреэел!

Б. ГАРМАЖАПОВ,
журналист.

Дансаран ДОРЖОГУТАЕВ

БУРЯАД ОРОНОЙМ БУЛГАН ШАРАЙ

Түбиин хизаарһаа
түрэл Буряадаа
ТУ-гай дали дээр
дүүлин ерэлэйб.
Хамар Дабаан.
Байгал далайгаа
Дурсан дуулаха
дурам хүрэлэй,
Улаан-Үдэм
угтан эрьенэ —
Уласайм зүрхэн
боложо тодороо.
Сахариг мүнгөөр
саһан юрьенэ —
Сахилгаан гэрэлдэнь
сахилан тодороо!
Аха нютаг
хадата газарайм
Заха болоһон
атир хюлгэ
Залгаа һайхан
дууша арадайм
Гулгаа долгин—
хатан Хёлго!
Эрхүү, Сүхэ,
Заза мүрэнүүд —
Эгээл дүтын
база-нүхэдүүд.
Ород, буряад
ортон уладууд —
Ойро болоһон
түрэл урагууд!
Мухар-Шэбэр,
Бэсүүр дайда
Мухаряа номин
тарян далайл.
Хори, Зэдэ
холбоо аймаг
Хонин хэшэгэй
баялиг бэлэйл.
Тарган буга,
сагаан үнэгэн —
Танхойн хушата
тайгын шэмэг.
Мойһо жэмэсээр
үрэжэл нэгэн
Шасарганаата
нютагууд гэдэг!
Яабалын хоймор —
Ярууна гарабал
Янгяа Сибириин
янза түхэл.
Буряад хүнэй
урдын гарбал —
Буха ноёной
Буурал Түнхэн.
Хэбэд номин
Хэжэнгэ ерэбэл —
Жэгүүртэ хэлэнэй
жэнхэни түрхэм!
Ойхон, Бархан,
Алхана дуурана —
Оюун, номин,
субадаа дарана.
Нүүрһэн хотымнай
гол уута —
Нуур һэн хан...
Галуута!
Зэдын уурхай...
мүнгэлиг сай...
Хадын орьёл —
Бүрэн-Хаан,
Буряад ороной
алтан хоймор
Булган захата
Хурамхаан!
Түрэл Россин
амин һудал...
Түмэр замууд
лугшаа.
Олон яһата
Буряад оро...
Одон гэрэлтэ
замаар даб...
Заяан тухай
эбэй зүбл...
Саяан — эж...
домог ярина
Үнэнэй хэрэг
залажа ООН...
Үбгэн-Байгал
хадаг барина
Үргэн сэдьхэ...
зондоо сэли...
Түргэн мүрэн
сэнхир Сэл...
Совет-Монголой
соло холбоо...
Соёлто эбэйн
мүхэ бүһэн...

ҮХИБҮҮДЭЙ БАЯР БО...

Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үхибүүдэй хүгжэмэй һайндэр Улаан-Үдэдэ үнгэрэгдэбэ.

Республикын хоровой бүлгэмэй түрүүлэгшэ. СССР-эй арадай артист К. Базарсадаев үхибүүдэй хүгжэмэй һайндэрые баяр ёһололой оршон байдалда нээхэдээ, энэ һайндэр үхибүүдэй бэлиг шадабариин ёһотой харалга болохо ёһотой гэжэ хэлээ һэн.

Эдир дуушадай IX конкурсдо илаһан дуушад, вокальна болон хоровой коллективүүд. энэ һайндэртэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулинуудай һурагшадһаа гадна үнгэрэгшэ жэлэй һайндэртэ хабаадалсаагүй юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулинуудай, хотын соёлой байшангуудай үхибүүдэй таһагай олон коллективүүд өөһэдынгөө дуу, хатарнуудые гүйсэдхөө. Энэ ехэ хэмжээ ябуулга үхибүүдэй ёһотой һайндэр боложо шадаа гэхэдэ алдуу болохогүй.

Манай республикада үхибүүдэй хоорой коллективүүд үсөөн юм. Ушар тиимэһээ үхибүүдэй хоорой коллективүүдые олошоруулха. тэдэнэй бэлиг шадабариинь мүлихэ, хурсадхаха зорилго хүгжэмэй һайндэрэй урда табигдаһан байгаа.

Һайндэртэ хабаадалсаһан коллективүүдэй дундаһаа үхибүүдэй хүгжэмэй 5-дахи һургуулиин ород арадай дуунуудай хоор (уран һайханайнь талаар хүтэлбэрилэгшэнь Е. А. Горшкова) онсо шалгараа. Энэ коллектив олон дуушадһаа бүридэнэ. Тэдэнэр «Ой,сад во дворе», «На коне вороном». «А мы просо сеяли-сеяли» гэһэн ород арадай дуунуудые ульгам зохидоор гүйсэдхэжэ, харагшадай һайшаал магтаалда хүртөө. Мүн лэ буряад дуунай хоор Д. Аюшеевэй «Тоб-тоб дэбхэрээб» гэһэн дуугаараа олоной анхарал татаһан байна. РСФСР-эй соёлой габьяата ажал ябуулагша В. Хижняковой хүтэлбэрилдэг Улаан-Үдын 42-дохи дунда һургуулиин «Школьные годы», «Пионерия» гэһэн хоорой хоёр коллектив орёо найруулгатай, нилээд хүшэр дуунуудые гүйсэдхэжэ. бэлиг шадабаритайгаа гэршэлбэ. Үхибүүдэй хүгжэмэй 2-дохи һургуулида Г. Гуревичэй хүтэлбэрилдэг хоор Ю. Ирдынеевэй «Ажабайдал», Жилинскиин «Миний дуратай эгээн һайхан хизаар» гэһэн дуунуудаараа харагшадай халуун альга ташалга зэдэлүүлээ һэн. До... дэһэн хоорой... лика соогоо... туршада суурха... тивүүд болоно.

Баргажанай... нернүүдэй ба... венир» гэһэн... ансамбль, мях... надай, «Текстил... соёлой байшан... бүүдэй, городой... нэрэмжэтэ пион... шангай бальна... самбль болон б... тивүүд үхибүү... һайндэртэ хаба...

Постышевой... пионернүүдэй... бальна хатарай... (уран һайхана... лэгшэ В. Манг... пертуараараа о... Энэ ансамблиин... шад «Ча-ча-ча», «Баяр», «Га-во... үеын аялгануу... нөө үеын хатар... ла солгёотойго... нэд. Таарууд... һайхан тэдэнэй... хатарыень ул... болгоно.

Үхибүүдэй ... дэхи һургуу... нуудай, (хүт... Н. Мордовско... да һургуулиин... ментнүүдэй ан... бэрилэгшэнь В... инструментальна... дые түлөөлнэ... струментальна... энэ һайндэртэ... далсаһан байна...

Л. Ч...
горгүйсэд...
таһагаі...

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» апрелиин 9-дэ үнгэрэгдэһэн 15-дахи тираж.

«49-һөө 6-ень таaxa»: 9 —велоспорт-шоссе, 14 —академическэ һэлюурдэлгэ, 29 —стендовэ буудалга, 32 — фигурна һолжоролго, 36 — авиаспорт, 46 —теннис.

«36-һаа 5-ень таaxa»: 3 —бобслей, 6 — дзюдогоор барилдаан, 7 —классическа барилдаан, 12 — гимнастика, 26 —табан зүйлэй мүрысөөн.

(ТАСС).

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

МОНГОЛ СТУДЕНТНЭР—ХЭЖЭНГЭДЭ

Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай бүлэг студентнэр Хэжэнгын райондо практикаяа гаража байнад. Тэдэнэй дунда 4-дэхи курсын студентнэр —Монгол ороной түлөөлэгшэд Даваашин Түмэрчулуун (хореографическа отделени), Пүнцагбалжирын Саранчимэг (театральна отделени) гэгшэд дипломоо хамгаалха түсэбтэй, Хэжэнгын соёлой байшангай хүдэлмэридэ амжалтатайгаар хабаадажа байна. Ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан, хэр зэргэ дүй дүршэлтэй болоһон тухайнь һонирхоходомнай, Д. Түмэрчулуун өөһэдынгөө хүдэлмэри, һурган хүмүүжүүлэгшэд тухай хөөрэжэ үгөө. Энэ хөөрэлдөөень манай корреспондент Б. Дымбрылова уншагшадайнгаа анхаралда дураадхана.

Аялга дуугаар баян дайда, энэ нютагай «Ургы» гэжэ арадай хоор, мүн арадай театр уран бэлигээрээ холуур суурхажа байдаг гэжэ Хэжэнгэ тухай дуулаһан байнабди. Тиигээд эндэ ерэхэдээ, эдэ үгэнүүдтэ үнэн зүрхэнһөө этигээбди. Юуб гэхэдэ, эндэ ганса соёлшод бэшэ, мүн бүхы районой шахуу ажалшад уран һайханай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. Һургуулиин һурагшадтай хамта «Хазаар моритон» гэһэн монгол, мүн хальмаг, буряад хатарнуудые найруулан табяаб. Тиихэдэ багшанар казах хатар гүйсэдхөө. «Сельхозтехника» нэгэдэлэй экономикын болон соёлой үдэрнүүдтэ амаршалгын буряад хатар зорюулаа һэмди. Тиихэдэ олон коллективүүдэй бэлиг шадабаритай танилсан, олон концертнүүдые харанабди. Жэшээнь, тээмэндэ үнгэрһэн Хүртэйн леспромхозой экономикын болон соёлой үдэрнүүд, арадай ажахын түрүү хүнүүдтэ зорюулагдаһан зүблөөнэй болон бусад коллективүүдэй концертнүүд һонирхолтой байгаа.

Эгээл һайн юумэн гэхэдэ, бидэ эндэ олон нүхэдтэй болообди. Тэдэнэй дунда соёлшод, багшанар болон бусад мэргэжэлтэд бии. Эндэ соёлшодто ехэ анхарал хандуулагдана, хамтын тон һайн байрануудаар тэдэнэр хангагданхай. Бидэ мүнөө хамтын шэнэ байрада байнабди, бидэндэ һайнаар практикаяа гараха бүхы эрхэ байдалаар хангагданхайбди.

Буряадай республикын 60 жэлэй ойн баярай һайндэртэ ехэ программа бэлдэжэ байнабди. «Хэжэнгын баяр» гү, али «Хэжэнгын хабар» гэжэ нэрлэгдэһэн олоной хабаадалгатай хатар табиха хүсэлтэйб. Харин Саранчимэг Чингис Айтматовай «Эхын тала» гэһэн зүжэгөөр дипломоо хамгаалха хүсэлтэй байна.

Би өөрөө Улаан-Үдэдэ байхаһаа эхилжэ, Зүүн зүгэй арадуудай «Лотос» гэжэ арадай ансамблиин бүридэлдэ хатаржа эхилээ һэм. Тэндэ олон хатарта, мүн буряад хатарнуудта һураһан байнаб. Тиихэдэ «Хонхонуудтай хатарые» энэл ансамблиин программада найруулан табиһан байнаб. Тиигээд энэ хатарые Чехословакида үнгэрһэн фольклорой уласхоорондын фестивальда «лотосойхид» харуулаа юм.

Монгол оронойнмнай 30 гаран студентнэр Зүүн Сибириин соёлой институтда һурадаг. 4-дэхи курсда һуража байһан тэдэнэй 5 хүниинь мүнөө үедэ баһал практика гаража, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй боложо байна ёһотой. Бидэндэ ёһотой туһаламжа үзүүлжэ, бидэнтэй өөһэдынгөө дүй дүршэлтэй хубаалдажа байдаг хүнүүдтэ. нэрлэбэл, соёлой таһагые даагша Лидия Васильевна Лоскутниковада, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Пылма Цыреновна Доржиевада болон бусад нүхэдтэ халуун зүрхэнэй баярые хүргэн. ажалдань амжалта хүсэнэбди.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ажалдаа һайндэрэйхеэр хандаха» — мүрысөөндэ хабаадагша Н. Бурцевай үгэ. БАМ: үдэрһөө үдэртэ. «Түмэр зам барихаар тоннелеэ бэлдэнэбди» — В. Рябовай статья. «КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо» — ТАСС-ай һүүлшын шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Коммунист. тэрэнэй ажал хэрэг. «Хубиингаа жэшээгээр» — Р. Балдановай статья. Ажалай журам, арьбалалта, алмалта. «Удаа дараагаар. үнэн сэхээр» — С. Потхоевой статья. «Газарта гамтайгаар хандаха» — А. Косыгинай статья. Барилгада — найдамтай бааза. «Хүдөөгэй томо панельнэ» — Р. Макальскаягай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Ажабайдалай шухала асуудалнууд. «Хүн бүхэндэ — хэһэн ажалаарнь» — В. Роговиной статья. Хилын сааһаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Субботын үдэрэй галхан».

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ. ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54. зам. редактора -2-68-08, зам. редактора—2-62-62. отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05. пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58. культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-00472. Заказ № 89. Индекс 04649.